การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมพิศ แซ่เฮง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
เมษายน 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

153.8
ส๒๔๑
ส.๓

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สมพิศ แซ่เฮง

4 ก.ย. 2546

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
เมษายน 2546

สมพิศ แซ่เฮง. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. สุวพร เซ็มเฮง, รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์.

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง รวมทั้งเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1–3 สาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 796 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรปัจจัย 9 ด้านได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ และตัวแปรตามได้แก่ ความมีวินัยในตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งทางบวกและทางลบโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 เท่ากับ 0.634 0.522 และ 0.490 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 9 ด้านมีลักษณะวัดร่วมกันกับความมีวินัยในตนเองได้ถูกต้อง 40.2% , 27.3% และ 21.3% ตามลำดับ

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง และปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบ

สัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแยกตามระดับชั้นชั้นปี พบว่าค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นปีที่ 1 ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่วนนักเรียนชั้นปีที่ 2 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสำหรับนักเรียนชั้นปีที่ 3 ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ นอกจากนี้ ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระหว่างนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 และที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอื่นมีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOME FACTORS AND SELF-DISCIPLINE OF INDUSTRIAL CRAFTSMAN STUDENTS IN VOCATIONAL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

SOMPIS SAEHENG

Presented in partial fulfillment of the requirements

For the Master of Education degree in Educational Research and Statistics

at Srinakharinwirot University

April 2003

Sompis Seaheng. (2003). *A Study of the Relationship Between Some Factors and Self – Discipline of Industrial Craftsman Students in Vocational Schools Under the Office of the Private Education Commission in Bangkok.* Master thesis, M.Ed. (Educational research and Statistics). Bangkok : Graduate School , Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Suwaporn Semheng, Assoc. Prof. Nipa Sripirot.

The purpose of this research were to study the relationship between some factors and self-discipline of industrial craftsman students in vocational schools and the score weight of some factors which contributed to self-discipline as well as to compare the relationship between some factors and self-discipline and the score weight of some factors contributed to self-discipline when considered among the first , second and third year students. The samples consisted 796 students from the first , second and third year students in certificate course of industrial craftsman students in vocational schools under the office of the private education commission in Bangkok in the academic year 2002. These samples were selected by using multistage random sampling. The instruments for collecting data consisted of questionnaires concerning independent variables such as academic achievement , democratic rearing , autocratic rearing , permissive rearing , relationship among students and friends , influence of the symbolic model , achievement motivation , future orientation and leadership personality including a questionnaire on self-discipline as an dependent variables in this study.

The results of the research were as follows :

1. The correlation coefficient of some factors which analysed from the first, second and third year students were positively and negatively correlated to self-discipline with statistically significant. The multiple correlation coefficient were 0.634 , 0.522 and 0.490 , respectively with statistically significant at .01 level and all 9 factors had the efficiency of prediction with self-discipline of students in each year group at 40.4% , 27.3% and 23.0% , respectively.

2. It was found that academic achievement and influence of the symbolic model were contributed positively and negatively , respectively , to self-discipline of students in every year group with statistically significant.

The others factors which positively statistically significant contributed to self-discipline of students in each year group were the future orientation and leadership personality for first year students , the relationship among students and friends for second year students , and the relationship among students and friends and leadership personality for third year students. The rest of the factors were not statistically significant contributed.

3. The multiple correlation coefficients of some factors and self-discipline between the first and third year students were statistically significant different at .01 level. There were also found statistically significant different at .05 level between the first and second year students but not between the second and third year students.

4. The score weight of influence of the symbolic model contributed to self-discipline of the first and second year students and the first and third year students were statistically significant different but the score weight of the rest factors were not statistically significant different.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวสมพิศ แซ่เฮง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาภรณ์ หะวานนท์)
วันที่..๑๖...เดือน เมษายน พ.ศ. 2546

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือ และเอาใจใส่อย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.สุวพร เซ็มเฮง ในฐานะประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ ในฐานะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ ในฐานะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและข้อแนะนำอันมีคุณค่า รวมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปริญญานิพนธ์ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาตลอด สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า และอาจารย์ ชวลิต รวยอาจิณ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมาเป็นอย่างสูง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครู อาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนที่นำเครื่องมือไปทดลองใช้ ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควัดผลและวิจัยการศึกษาทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณเพื่อนๆ วิจัยและสถิติทางการศึกษา รวมทั้งเพื่อนร่วมงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่พระคุณบิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนตลอดมา

สมพิศ แซ่เฮง

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	3
	ตัวแปรที่ศึกษา	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ	4
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยบางประการ	7
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	7
	การอบรมเลี้ยงดู	8
	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	10
	อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์	11
	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	14
	ลักษณะมุ่งอนาคต	17
	บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ	19
	เอกสารที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง	22
	ความหมายของวินัย	22
	ประเภทของวินัย	23
	ความหมายของความมีวินัยในตนเอง	23
	ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง	25
	คุณค่า และประโยชน์ของความมีวินัยในตนเอง	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง	32
	งานวิจัยต่างประเทศ	32
	งานวิจัยภายในประเทศ	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
	การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	37
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	38
	วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	39
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	46
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
	สังเขปความมุ่งหมาย และวิธีการศึกษาค้นคว้า	64
	สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	66
	อภิปรายผล	67
	ข้อเสนอแนะ	70
	บรรณานุกรม	71
	ภาคผนวก	80
	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	115
	ประวัติย่อผู้วิจัย	117

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขตโรงเรียนและระดับชั้น.....	38
2	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ของการแปรผันของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3.....	55
3	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1.....	57
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2.....	58
5	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3.....	59
6	ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3...	60
7	การทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3.....	61
8	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็นรายคู่ระหว่างนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3.....	62
9	เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3.....	63
10	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	82
11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน.....	83

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	84
13	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	85
14	ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC) ของแบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์	86
15	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	87
16	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต	88
17	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ	89
18	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง	90
19	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย	91
20	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	92
21	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย	93
22	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	94
23	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์	95
24	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	96
25	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต	97
26	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ	98
27	ค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง	99

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ หน้า

1 ลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับ
ความมีวินัยในตนเอง และความมีวินัยในตนเอง..... 39

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศที่มีการพัฒนาไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองในทุก ๆ ด้าน จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยหลาย ๆ อย่าง ปัจจัยสำคัญที่สุดคือ ทรัพยากรบุคคล ซึ่งนอกจากจะมีคุณสมบัติทางด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ความเสียสละ คุณสมบัติที่สำคัญประการหนึ่งที่ก่อให้เกิดพลังอันยิ่งใหญ่ในประเทศ คือ ความมีวินัยของคนในชาติ (เพ็ญแข ประจนปัจจนึก. ม.ป.ป. : 5) การปลูกฝังให้บุคคลมีวินัยแห่งตนหรือสามารถควบคุมตนเองได้ เป็นทางลัดในการเสริมสร้างจริยธรรมและพัฒนาทางจิตของบุคคล (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520 : 4) จากการศึกษาของเชเวียคอฟและฟริทซ์ (จิตรา ชนะกุล. 2539 : 1 ; อ้างอิงจาก Sheviakov and Fritz. 1955 : 8 - 14) เกี่ยวกับประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก พบว่าควรเน้นวินัยในตนเองมากกว่าที่จะเน้นวินัยที่อยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่ง ซึ่ง สุชา จันทน์เอม (2511 : 49 - 53) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เด็กไว้ว่าจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็กให้เป็นผู้มีคุณลักษณะที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ (ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. 2532 : 156) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ จะเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีระเบียบปฏิบัติตามกฎของสังคม และจะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลังนอกจากนี้เดวิด พี ออซูเบล(กนิษฐา ไทเตชะวัฒน์. 2531 : 2 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459 - 460) ได้กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่า เป็นวัฒนธรรมของสังคมที่ทุกคนต้องปฏิบัติ เพราะจะทำให้บุคคลอยู่ร่วมกันได้ด้วยความสุข เด็กควรจะได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองดังนี้ คือ ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ ควบคุมอารมณ์ได้และมีความอดทน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็กเพื่อจะเป็นรากฐานของการเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในภายหน้า

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการสร้างเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคมให้แก่นักเรียน จึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจและทราบถึงความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดจนความต้องการและความคาดหวังต่าง ๆ ของเด็ก ฮอล์ล และลินด์ซี (Hall and Lindse. 1970 : 297) ได้ให้ความเห็นว่าวัยรุ่นที่มีอารมณ์รุนแรงใจร้อน ตัดสินใจรวดเร็วและฉับพลัน การที่เราเห็นวัยรุ่นแสดงอาการแปลก ๆ นั้น แท้จริงเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ และวัยรุ่นที่มีลักษณะเช่นนี้ส่วนมากกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน โรงเรียนและครูจึงมีบทบาทสำคัญในการศึกษาให้เข้าใจถึงบุคลิกภาพของเด็กเหล่านั้น โบแมน (Baughman. 1972 : 27-32) ได้กล่าวว่าเด็ก

ต้องเรียนรู้และหาประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ต้องการความรื่นรมย์ สนุกสนาน ต้องการเพื่อน และคำแนะนำต่าง ๆ ต้องการความสำเร็จ ความสมหวัง ระเบียบวินัยจึงเป็นเรื่องที่ผู้จัดการศึกษาควรปลูกฝังให้มีขึ้นในตัวนักเรียน

ในปัจจุบันนี้ จะเห็นว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ไม่มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตนตามใจตนเองมุ่งทำอะไรเฉพาะที่ตนถูกใจมากกว่าถูกต้อง ซึ่งอาจจะกระทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของคนอื่นที่อยู่ร่วมกันและนำไปสู่บรรยากาศที่ไม่เป็นสุข และอาจส่งผลให้เกิดปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติในที่สุด ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาความประพฤติของนักเรียน ปัญหาอาชญากรรม ปัญหานักเรียนทะเลาะวิวาท ยกพวกตีกัน ปัญหายาเสพติดและอื่นๆ จากข้อมูลการจับกุมของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ในปี 2540-2543 พบว่าจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมผิดวินัยมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากเรื่อยๆ ลักษณะพฤติกรรมที่พบมีตั้งแต่แต่งกายไม่สุภาพเรียบร้อย หลบหนีการเรียน ก่อความเดือดร้อนรำคาญ เที่ยวเตร่เกินเวลา 22.00 น สูบบุหรี่ มั่วสุมเล่นวีดีโอเกมส์ พยายามก่อเหตุทะเลาะวิวาท ดื่มสุราและสูดดมสารระเหย (กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. 2540 -2543)

กรมอาชีวศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนด้านอาชีพคือกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาสู่ตลาดแรงงาน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของวินัย ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม (กรมอาชีวศึกษา. 2530 : 87) แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีนักเรียนอาชีวศึกษาที่มีปัญหาการกระทำผิดวินัยปรากฏให้เห็นอยู่เสมอๆ จากพฤติกรรมดังกล่าวนั้นเป็นพฤติกรรมที่ทำให้เกิดการสูญเสียระเบียบต่อสังคมและส่วนรวม ซึ่งก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ในการปลูกฝังให้เด็กเป็นคนมีระเบียบวินัยตั้งแต่เกิดจนโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีนั้นมีงานวิจัยที่บ่งชี้ว่าการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวโดยตรงและทางอ้อมโดยการเลียนแบบพฤติกรรมของบิดามารดา การอบรมทางตรงและทางอ้อมจากศาสนาและสังคม รวมทั้งการอบรมจากโรงเรียนหรือจากแหล่งอื่นๆ มีส่วนสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองของเด็ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจนึก. 2520 : 100 —104 , ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. 2539 : บทคัดย่อ) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับวินัยในตนเองและส่งผลให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาทางด้านวินัยในตนเอง เพื่อเป็นแนวทางของครูอาจารย์และผู้ปกครองในการปลูกฝังและส่งเสริมวินัยในตนเองของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามระดับชั้น

2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง จำแนกตามระดับชั้น

3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่าง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3

4. เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยบางประการด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์และส่งผลมากน้อยเพียงใดกับความมีวินัยในตนเอง และเพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้นำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝัง เสริมสร้าง ป้องกันและแก้ไขวินัยในตนเอง ให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 – 3 สาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 16,051 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 – 3 สาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 796 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ปัจจัยบางประการอันได้แก่

3.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

3.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

3.1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
3.1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
3.1.6 อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์
3.1.7 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3.1.8 ลักษณะมุ่งอนาคต
3.1.9 บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
3.2 ตัวแปรตาม ความมีวินัยในตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในตัวบุคคลในการควบคุมตนเองทั้งในด้านอารมณ์และการแสดงออกทางพฤติกรรมหรือความประพฤติที่ไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ การเข้าเรียนตรงต่อเวลา การไม่ทุจริตสอบ การแต่งกายตามระเบียบ การไม่ทะเลาะวิวาท การไม่เล่นการพนัน การไม่เสพสุราหรือบุหรี่หรือสารเสพติด การเคารพสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามกฎจราจร การทิ้งขยะให้ถูกที่

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึงลักษณะที่นำมาศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง ซึ่งประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และลักษณะมุ่งอนาคต

2.1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ภาคเรียนที่นักเรียนเริ่มเข้าศึกษาถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

2.2 การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางวาจาและการกระทำในการศึกษาครั้งนี้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบตามแนวคิดของเฮอร์ลอค (Hurlock) ได้แก่

2.2.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม ไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป บิดามารดาให้ความรัก ความอบอุ่นมีเหตุผล ยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนรับรู้ในกิจกรรมบางอย่าง ส่งเสริมให้นักเรียนมีอิสระในความคิด ตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และให้ความร่วมมือกับนักเรียนตามโอกาสเหมาะสม

2.2.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ควบคุมให้อยู่ใน

ระเบียบวินัย ไม่ให้กระทำสิ่งใดตามที่นักเรียนต้องการ ลงโทษเมื่อทำผิด โดยเฉพาะไม่ทำตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้

2.2.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับการเอาใจใส่ สนับสนุนหรือให้คำแนะนำช่วยเหลือเท่าที่ควร ใช้วิธีการตำหนิหรือลงโทษที่รุนแรง โดยปราศจากเหตุผลและไม่ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง

2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันในกลุ่มเพื่อน

2.4 อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ หมายถึง อิทธิพลของตัวแบบที่แสดงผ่านสื่อภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดีโอ วิทยุ หนังสือ คอมพิวเตอร์ และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และส่งผลให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบนั้น

2.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามมาตรฐานอันสูงสุด หรือเป็นไปตามที่นักเรียนวางไว้ โดยนักเรียนได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

2.6 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาทั้งแก่ตนเอง และแก่ผู้อื่นในภายหลัง

2.7 บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ หมายถึง บุคลิกภาพของบุคคลที่มีความสามารถในการนำ และดำเนินกิจกรรมของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งสามารถควบคุมดูแล และโน้มน้าวให้ผู้อื่นมีความเคารพ เชื่อถือ ศรัทธา มีความเต็มใจที่จะกระทำตาม ในทางที่เหมาะสม

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของปัจจัยบางประการ หมายถึง ค่าที่บอกให้ทราบน้ำหนักของปัจจัยทางด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองมากน้อยเพียงใด การวิจัยครั้งนี้จะคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β)

4. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีวุฒิปริญญาโทขึ้นไปทางการวัดผลการศึกษา หรือจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน และมีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กันกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

2. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกัน

4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกัน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยบางประการ
   - 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
   - 1.2 การอบรมเลี้ยงดู
   - 1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
   - 1.4 อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์
   - 1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
   - 1.6 ลักษณะมุ่งอนาคต
   - 1.7 บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
2. เอกสารที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง
   - 2.1 ความหมายของวินัย
   - 2.2 ประเภทของวินัย
   - 2.3 ความหมายของความมีวินัยในตนเอง
   - 2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง
   - 2.5 คุณค่า และประโยชน์ของความมีวินัยในตนเอง
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง
   - 3.1 งานวิจัยต่างประเทศ
   - 3.2 งานวิจัยในประเทศ

1. เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยบางประการ

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

กูด (Good. 1973 : 7) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการแสดงออกซึ่งความรู้ และทักษะที่ได้เรียนไป

ฮูเซ็น และ ที โพสเทิลธ์เวท (Husen and T. Postelthwaite. 1985 : 35) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นผลสะท้อนของความรอบรู้ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ทักษะและความรู้กำลังพัฒนา

ชวาล แพรัตกุล (2516 : 15) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมอง ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง คือ ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพสมองด้านต่างๆ

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นความสามารถหรือคุณลักษณะของผู้เรียนอันเกิดจากการการเรียนการสอน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าหมายถึงคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอนหรือมวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆของสมรรถภาพทางสมอง

ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ภาคเรียนที่นักเรียนเริ่มเข้าศึกษาถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545

1.2 การอบรมเลี้ยงดู

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1984 : 402 - 403) ได้แบ่งรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (Autocratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่า บิดามารดาก้าวก่ายเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งก้าวร้าวทำให้ตนเอง รู้สึกผิดเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของบิดามารดา และบิดามารดาใช้คำพูดที่ทำให้ตนเองรู้สึกอับอาย

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Democratic Rearing) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าบิดามารดาปฏิบัติต่อตนอย่างยุติธรรม บิดามารดามีความอดทนไม่ตามใจจนเกินไป และเข้มงวดกวดขันจนเกินไปยอมรับความสามารถและความคิดเห็นของบุตรให้ความร่วมมือแก่บุตรตามโอกาสอันควร

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (Permissive Rearing) หมายถึง

การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรรู้สึกว่าตนเองได้รับการตามใจ และไม่ได้รับการเอาใจใส่ คำแนะนำช่วยเหลือจากบิดามารดาเท่าที่ควร

เอลเดอร์ (เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์. 2521 : 18 ; อ้างอิงจาก Elder. 1968 : 150 - 155) ได้อธิบายถึงลักษณะของการเป็นพ่อแม่ในแบบต่าง ๆ ไว้ 7 แบบ ซึ่งมีตั้งแต่เคร่งครัดมากที่สุดไปจนถึงชนิดที่ปล่อยปละละเลยมากที่สุดไว้ดังนี้

1. แบบเผด็จการ (Autocratic) ผู้เป็นพ่อแม่คือ อำนาจทุกอย่างซึ่งลูกที่อยู่ในปกครองไม่มีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นในเรื่องใด ๆ เลย และยังไม่มีโอกาสได้ตัดสินใจใด ๆ แม้แต่ในเรื่องส่วนตัว

2. แบบอำนาจนิยม (Authoritarian) เด็กวัยรุ่นอาจแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะได้บ้าง แต่การตัดสินใจขั้นสุดท้ายขึ้นอยู่กับเป็นพ่อแม่

3. แบบประชาธิปไตย (Democratic) มีการศึกษาและถกปัญหาอย่างอิสระระหว่างพ่อแม่กับลูก ๆ ซึ่งเกี่ยวกับพฤติกรรมของลูก ๆ และลูกอาจตัดสินใจบางอย่างได้ แต่การตัดสินใจจะต้องขึ้นอยู่กับความเห็นชอบของพ่อแม่ด้วยซึ่งก็หมายความว่า พ่อแม่มีส่วนร่วม ในการตัดสินใจของลูก

4. แบบเสมอภาค (Equaliarian) ในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของลูกการตัดสินปัญหาต่าง ๆ พ่อแม่ ลูกมีความเสมอภาคกันที่จะแชร์ความคิดอ่านซึ่งกันและกัน

5. แบบตามใจ (Permissive) การตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของลูก ลูกสามารถที่จะตัดสินปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีอิสระ แต่คำแนะนำของพ่อแม่ก็ยังได้รับความเคารพเชื่อฟังอยู่มาก

6. แบบปล่อยตามสบาย (Laissez - faire) ลูกสามารถทำอะไรก็ได้อย่างมีอิสระเสรี โดยไม่จำเป็นต้องฟังคำแนะนำจากพ่อแม่หรือไม่ ลูกมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่างด้วยตนเองที่เกี่ยวข้องกับตัวของเขา ซึ่งพ่อแม่จะไม่มาเกี่ยวข้องด้วย

7. แบบปล่อยปละละเลย (Ignoring) พ่อแม่ไม่สนใจว่าลูกจะทำอะไรอย่างไรหรือมีความสนใจน้อยมาก ไม่สนใจพยายามชักจูงพฤติกรรมของลูกเลย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528 : 4-12) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทยออกเป็น 5 แบบ คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบรักการสนับสนุน หมายถึง การที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อบุตรโดยแสดงความรักใคร่ เอาใจใส่ สนใจทุกข์สุข มีความใกล้ชิดกับบุตรโดยได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับบุตร นอกจากนี้ยังเกี่ยวกับความสนิทสนม การสนับสนุนช่วยเหลือ และการให้ความสำคัญกับบุตรด้วย

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล หมายถึง การที่พ่อแม่ได้อธิบายเหตุผล

แก่บุตรในขณะที่มีการส่งเสริม หรือขัดขวางการกระทำของบุตร หรือลงโทษบุตร นอกจากนี้ พ่อแม่ที่ใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้ยังให้รางวัล และลงโทษบุตรอย่างเหมาะสมกับการกระทำของบุตรมากกว่าที่จะปฏิบัติบุตรตามอารมณ์ของตนเอง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตมากกว่าทางกาย หมายถึง การที่พ่อแม่ใช้การลงโทษเด็กเมื่อเด็กทำผิดด้วยการลงโทษทางจิต เช่น การงดแสดงความรักใคร่ความเมตตา หรือการตัดสิทธิต่างๆ

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม หมายถึง การออกคำสั่งให้เด็กทำตามแล้วผู้ใหญ่คอยตรวจตราว่าเด็กทำตามที่ตนต้องการหรือไม่ ถ้าเด็กไม่ทำตามก็จะลงโทษเด็กด้วย

5. การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันด้วยตนเองภายใต้การแนะนำและการฝึกฝนจากพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งจะทำให้เด็กช่วยตัวเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานเกินไป

จากการศึกษาเอกสารดังกล่าวสรุปว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดามารดาหรือ ผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งทางวาจาและการกระทำตามการรับรู้ของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของเฮอร์ลอค (Hurlock. 1984 : 402 - 403)

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ดังนี้

ชิคเกอริง (Chickering. 1969 : 94) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ชัยพร วิชชาวุธ (2530 : 69) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคม การกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่นๆ ในสังคม เกิดขึ้นทันทีเมื่อกระทำของคนหนึ่งมีผลกระทบต่อผลกรรมที่อีกคนหนึ่งจะได้รับ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2519 : 47-55) ได้แบ่งความสัมพันธ์ไว้ 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ และความสัมพันธ์ทางปัญญา

1. ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งบนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวุโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ

2. ความสัมพันธ์ทางปัญญา ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ความคิด เหตุผล และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ การอภิปรายหรือสัมนาทางวิชาการ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้จะยั่งยืนและมั่นคง เพราะเป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อน ภายในโรงเรียนนั้นนักเรียนต้องติดต่อสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนนักเรียน ความคิดและทัศนคติต่างๆ ย่อมได้รับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านี้ แต่เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ และโอกาสในการติดต่อสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนก็มีมากกว่าด้วย

ปรานี พรรณวิเชียร (2534 : 76-78) กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติตนกับเพื่อนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้เวลาสำหรับเพื่อน
2. เก็บข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ ของเพื่อนไว้
3. ยอมเสี่ยงที่จะให้รู้จักธาตุแท้
4. เก็บอคติต่างๆ ไว้ในใจ
5. อย่าจดจำในสิ่งที่ให้ไป
6. เปิดโอกาสให้เพื่อนได้แสดงน้ำใจบ้าง
7. ฝึกเป็นคนมีอารมณ์ขันกับเพื่อน
8. จุดมิตรภาพเก่าๆ กับเพื่อนให้กลับคืนมา

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกันในกลุ่มเพื่อน การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในวัยรุ่น เพราะตัววัยรุ่นปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข แต่ถ้าหากว่าวัยรุ่นคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง เช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ✓

1.4 อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา(Bandura. 1986) กล่าวว่าพฤติกรรมแปลกๆ ใหม่ๆที่เกิดขึ้นในบุคคลซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้เกิดจากการได้เห็นแบบอย่างและอิทธิพลของรางวัลที่มีต่อการแสดงพฤติกรรมนั้นๆซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าการเป็นตัวแบบและการเสริมแรงเป็นเทคนิคในกระบวนการสังคมประกิต (Socialization)ในการสร้างพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก (สุเชษฐ์ ม่าเหร็ม. 2519 : 7)

การมีตัวแบบ (Modeling) หมายถึง กระบวนการทำให้เหมือนทางจิต คือได้รวมเอากระบวนการทางจิตวิทยาในการรับข่าวสาร เก็บจำข่าวสาร กระทำและการจูงใจเข้าไว้ซึ่งอิทธิพลของการมีตัวแบบมีผลกระทบทางจิตกว้างขวางกว่าการเลียนแบบ ส่วนการเลียนแบบ (Imitation) หมายความเพียงว่าการทำพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ (Bandura 1986 : 48 – 49)

การมีตัวแบบสามารถผ่านสื่อได้ 4 ประเภท ได้แก่ (Bandura 1986 : 70 – 72)

1. การมีตัวแบบทางพฤติกรรม (behavioral modeling) หมายถึง การมีตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมให้บุคคลเห็น เช่น พ่อสูบบุหรี่ให้ลูกเห็น ครูทิ้งขยะลงถังขยะให้นักเรียนเห็น เป็นต้น แบนดูราเห็นว่าการมีตัวแบบทางพฤติกรรมมีความสำคัญต่อการสอนพฤติกรรมใหม่มากส่วนมากจะเกิดขึ้นโดยตัวแบบไม่ได้จงใจจะแสดงให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้สังเกตโดยตรง

2. การมีตัวแบบทางวาจา (verbal modeling) หมายถึง การมีตัวแบบที่พูดบอกหรือเขียนบอกว่าจะทำอะไรได้อย่างไร มนุษย์สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากมายจากการฟัง การพูดบอกของผู้อื่น หรือจากการอ่านสิ่งที่ผู้อื่นเขียนขึ้น เช่น การประกอบอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน การศึกษาวิชาต่าง ๆ จากหนังสือ การมีตัวแบบทางวาจานี้อาจใช้ประกอบกับการมีตัวแบบทางพฤติกรรม หรือตัวแบบสัญลักษณ์หรือตัวแบบสัมผัสร่วมด้วยได้

3. การมีตัวแบบสัญลักษณ์ (symbolic modeling) หมายถึง การมีตัวแบบภาพผ่านสื่อต่าง ๆ คือ วิทยุ โทรทัศน์ วิดิทัศน์ (videotape) จานภาพ (video disk) ภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์และหนังสือ นั้นนับวันจะมีอิทธิพลต่อมนุษย์มากขึ้น มนุษย์ทุกวัยเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมายทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมผ่านสื่อเหล่านี้ สิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ทรงผมหรือกิริยาอาการที่แปลกใหม่และที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความเชื่อ เจตคติ และค่านิยมต่าง ๆ

4. การมีตัวแบบสัมผัส (kinesthetic modeling) ใช้ประโยชน์ได้มากกับการสอนให้คนหูหนวกและตาบอดฝึกพูด ผู้เรียนจะพยายามเลียนแบบเสียงครูโดยการสัมผัสริมฝีปากและคอของครูซึ่งเป็นตัวแบบให้กับนักเรียน ส่วนคนตาบอดหรือตาพิการแต่ฟังเสียงได้ยินก็สามารถเรียนการพูดได้จากการสัมผัสประกอบคำอธิบายด้วยวาจาจากครู

อิทธิพลของตัวแบบ

แบนดูรา กล่าวถึงอิทธิพลของตัวแบบส่งผลกระทบในด้านต่างๆดังนี้ (Bandura. 1986: 49 – 51)

1. ผลในการเรียนรู้โดยการสังเกต ผู้สังเกตได้รับความสามารถทางปัญญาและรูปแบบพฤติกรรมใหม่ ๆ จากการสังเกตผู้อื่น และการเรียนรู้ทำให้เกิดรูปแบบของพฤติกรรมใหม่ มาตรฐานการตัดสินใจ ความสามารถทางปัญญาและกฎทั่วๆ ไปที่ใช้สร้างพฤติกรรมการเรียนรู้โดยการสังเกตจะเห็นได้ชัดเจนที่สุดเมื่อตัวแบบได้แสดงการคิดหรือพฤติกรรมในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ผู้สังเกตไม่เคยมีมาก่อน แต่หลังจากการสังเกตก็แสดงพฤติกรรมคล้ายกับตัวแบบได้ อิทธิพลของตัวแบบสอนให้นำความสามารถย่อย ๆ มาจัดเป็นกฎต่าง ๆ ในการสร้างพฤติกรรมใหม่

2. ผลในการยับยั้งและไม่ยับยั้งในการแสดงพฤติกรรม อิทธิพลของตัวแบบมีผลในการเพิ่มหรือลดการยับยั้งพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้มาก่อน ผลของตัวแบบในการยับยั้งพฤติกรรมขึ้นกับข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำและผลกรรมจากการกระทำนั้น ผลกระทบต่อบุคคลในการยับยั้งพฤติกรรมขึ้นกับปัจจัย 3 ประการ คือ

2.1 การตัดสินใจของผู้สังเกตในความสามารถแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบ

2.2 การรับรู้ถึงผลกรรมของพฤติกรรมตามตัวแบบว่ามีผลทางบวกหรือทางลบ

2.3 การลงความเห็นว่าถ้าแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบแล้ว จะได้รับผลที่คล้ายหรือต่างจากผลกรรมที่ตัวแบบได้รับ

ผลของการยับยั้งพฤติกรรมนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อผู้สังเกตลดการกระทำตามตัวแบบหรือยับยั้งพฤติกรรมนั้น เป็นผลมาจากการเห็นตัวแบบได้รับผลกรรมทางลบ ส่วนการไม่ยับยั้งพฤติกรรมจะเกิดขึ้นเมื่อผู้สังเกตเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง แต่ไม่ได้รับผลกรรมทางลบ ผู้สังเกตก็จะแสดงพฤติกรรมที่เคยถูกยับยั้งนั้นมากขึ้น

4. ผลในการส่งเสริมการกระทำ การกระทำของตัวแบบถือได้ว่าเป็นเครื่องชี้แนะพฤติกรรมที่บุคคลได้เรียนรู้มาแล้วแต่ไม่แสดงออกมา เพราะขาดตัวจูงใจให้กระทำ ตัวอย่างเช่นพฤติกรรมการช่วยเหลือ การอาสาสมัคร ความคิดสร้างสรรค์ การแสดงความรู้สึกทางอารมณ์หรือแม้แต่การเลือกอาหารและเครื่องแต่งกาย ด้วยเหตุนี้ตัวแบบจึงมีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้บุคคลกระทำตามโดยการชี้แนวทาง และสนับสนุนให้แสดงพฤติกรรมนั้น

4. ผลในการส่งเสริมการกระทำในสิ่งแวดล้อมอื่น พฤติกรรมของตัวแบบไม่เพียงแต่ชี้แนะการกระทำที่คล้ายกับการกระทำที่ได้เรียนรู้มาเท่านั้น แต่ยังทำให้ผู้สังเกตมีความใส่ใจต่อสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่พอใจอีกด้วย ด้วยเหตุผลนี้ผู้สังเกตจึงอาจใช้วัตถุเดียวกัน หรือสภาพแวดล้อมที่ได้เรียนรู้ไปในทางอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิธีการเดิมหรือวัตถุประสงค์เดิมก็ได้ ถึงแม้ว่าการกระทำที่คล้ายกัน บางครั้งเป็นผลมาจากการชี้แนะ ความใส่ใจมากกว่าการชี้แนะพฤติกรรม

5. ผลในการกระตุ้นอารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์ตามปกติจะนำไปสู่การแสดงออกทางอารมณ์ การเพิ่มตัวแบบแสดงอารมณ์มีแนวโน้มการกระตุ้นอารมณ์ของผู้สังเกตด้วย การกระตุ้นอารมณ์อย่างสูงขึ้นอยู่กับการรับมาอย่างไร สามารถเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงเป็นพฤติกรรมได้หรือไม่ เมื่ออารมณ์เป็นตัวเชื่อมกับสถานที่ บุคคลหรือสิ่งของ ผู้สังเกตจะพัฒนาปฏิบัติทางอารมณ์ให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์นั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลของตัวแบบนี้มีหน้าที่เป็นผู้แนะนำผู้ยับยั้งและไม่ยับยั้งพฤติกรรม ผู้ส่งเสริมสิ่งเร้า และผู้กระตุ้นอารมณ์ ถึงแม้ว่าจะทำหน้าที่แตกต่างกันแต่โดยปกติแล้วตัวแบบจะทำหน้าที่เหล่านี้ไปพร้อม ๆ กัน ตัวอย่าง เช่น เมื่อตัวแบบแสดงความก้าวร้าวแบบใหม่ตัวแบบจะเป็นทั้งผู้สอนและผู้ยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าว คือ เมื่อผู้สังเกตเห็นตัวแบบถูกลงโทษตัวแบบก็จะทำให้ผู้สังเกตยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าวเป็นต้น

จากแนวคิดทฤษฎีปัญญาทางสังคมแบนดูรา ที่กล่าวว่าบุคคลสามารถเรียนรู้ การทำพฤติกรรมส่วนมากจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งอิทธิพลของตัวแบบจะถ่ายทอดพฤติกรรม

ความเชื่อ ค่านิยมให้กับบุคคล และตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างความมีวินัยในตนเองของเด็กที่มีความเด่นชัดก็คือ ตัวแบบสัญลักษณ์

1.5 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

แมคเคลแลนด์ และคณะ (McClelland and Others.1953 : 110-111) ได้ให้คำจำกัดความ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำดีกว่าบุคคลอื่น พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ เกิดความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือเมื่อประสบความล้มเหลว

เมอร์เรย์ (Murray. 1964 : 19) กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นความต้องการที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตของมนุษย์ที่จะเพียรพยายามทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก

ประสาท ปัณฑวังกูร (2516 : 7) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จเมื่อเผชิญกับอุปสรรคจะไม่ย่อท้อ แต่จะมีความวิริยะอุตสาหะที่จะฝ่าฟันอุปสรรคให้หมดไป บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความรับผิดชอบสูงและชอบเป็นผู้นำ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามมาตรฐานอันสูงสุด หรือเป็นไปตามที่นักเรียนวางไว้ โดยนักเรียนได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

1.5.1 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สำคัญๆ มีดังนี้

1. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเมอร์เรย์ (Murray)

เมอร์เรย์ นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้รวบรวมความต้องการทางจิตของมนุษย์ไว้ 28 ชนิดและในจำนวนนี้มีความต้องการเอาชนะ และประสบผลสำเร็จ (Need for Achievement) รวมอยู่ด้วย เขาจึงเป็นบุคคลแรกที่ได้กล่าวถึงความต้องการผลสัมฤทธิ์ (N Achievement) ว่าเป็นความต้องการทางจิตที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ต้องการเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีพลังจิต (Will Power) ที่จะเอาชนะอุปสรรคมุ่งมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ยากให้สำเร็จ

2. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's Achievement Motivation Theory)

แมคเคลแลนด์ และคณะ (McClelland and Others. 1953 : 36-62) ได้เน้นถึงแรง

จูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือความปรารถนาที่กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อพบความล้มเหลว

2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliation Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบหรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น

3) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลที่เหนือกว่าคนอื่นๆ ในสังคม ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหนือคนอื่นเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูงจะเป็นผู้ที่พยายามจะควบคุมสิ่งต่างๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

แมคเคลแลนด์เน้นความสำคัญในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากกว่าแรงจูงใจด้านอื่นๆ เพราะเขาเห็นว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญมากที่สุดสำหรับความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

3. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสัน (Atkinson Achievement Motivation Theory)

แอทคินสัน (Atkinson. 1964 : 240-268) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเชื่อว่าเป็นสิ่งกระตุ้นหรือแรงผลักดันให้บุคคลประกอบกิจกรรมต่างๆเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Ta) นั้นขึ้นอยู่ผลรวมขององค์ประกอบ 3 ประการคือ

1) สิ่งโน้มน้าวจิตใจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Ts) ซึ่งได้แก่ผลคูณของ :
   - แรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จ (Ms)
   - ความเข้มของความมุ่งหวัง หรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ (Ps)
   - ค่าของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความสำเร็จ (Is)

   Ts = MS x PS x Is

2) สิ่งโน้มน้าวจิตใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (T-f) ซึ่งขึ้นอยู่กับผลคูณของ :
   - แรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (Maf)
   - โอกาสที่จะประสบความล้มเหลว (Pf ซึ่งเท่ากับ L-Ps)
   - ค่าของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความล้มเหลว (If ซึ่งเท่ากับ L-If) ค่านี้ปกติจะมีค่าเป็นลบ

   T-f = Maf x Pf x If

3) สิ่งยั่วยุหรือองค์ประกอบจากภายนอก (Extrinsic Tendency = Text) ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความปรารถนาอยากจะประกอบกิจกรรมนั้น

ดังนั้น เราอาจสรุปทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสันในรูปสมการได้ดังนี้

Ta = Ts + (T-f) + Text

= (Ms x Ps x Is) + (Maf x Pf x If) + Text

1.5.2 ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ และคณะ (McClelland and Others.1953 : 104) ได้ให้ความเห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถใช้เป็นดัชนีบ่งถึงความมีคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์และได้กำหนดลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1) มุ่งทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จ มากกว่าทำเพื่อเลี่ยงความล้มเหลว

2) เลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถของตนเอง

3) มีความตั้งใจในการทำงานเพื่อให้สำเร็จอย่างแท้จริง ไม่ใช่เกิดจากความบังเอิญ หรือเหตุมหัศจรรย์

ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2522 : 47-48) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมที่แสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ดังนี้

1) ทำสิ่งที่ยากๆ มีความมานะพยายาม สนุกสนาน และชอบที่จะทำกิจกรรม

2) ชอบการแข่งขัน ต้องการชัยชนะ

3) มีความทะเยอทะยาน

4) ต้องการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นเสมอ

5) มีจุดประสงค์ในการทำกิจกรรมที่เด่นชัดและแน่นอน

6) พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีเอกลักษณ์ของตัวเอง

ดารณี วงษ์อยู่น้อย (2525 : 73-74) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ ดังนี้

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีพฤติกรรมดังนี้

1) กล้าเสี่ยงพอสมควร

2) มีทักษะในการจัดระบบงาน

3) มีระดับความทะเยอทะยานสูง

4) มีระดับความคาดหวังสูง

5) อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน

6) เล็งการณ์ไกลและมีแผนระยะยาว

7) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก

8) ต้องการทราบแน่ชัดว่าการตัดสินใจของตนมีผลอย่างไร

9) ขยันขันแข็งในงานที่ต้องใช้สมองและไม่ซ้ำแบบใคร

10) ชอบทำงานให้เสร็จตามความพอใจของตน ไม่ชอบให้ใครบงการ

11) มุ่งเลือกทำสิ่งที่เป็นไปได้และเหมาะสมกับความสามารถ

12) เมื่องานกำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะหรือถูกรบกวนจะพยายามต่อไปให้สำเร็จ

13) จะทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานของตนเอง ไม่มุ่งรางวัลหรือชื่อเสียง

14) คิดว่าทุกสิ่งจะสำเร็จลงได้ด้วยความตั้งใจจริงและทำงานจริงของตน ไม่ใช่เกิดจากโอกาสและไม่เชื่อในสิ่งมหัศจรรย์

บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จะมีลักษณะพฤติกรรมดังนี้

1) มักผลัดวันประกันพรุ่ง
2) ทำงานตามคำสั่งของผู้อื่น
3) มักขาดระบบในการทำงาน
4) ทำงานไม่เสร็จตามกำหนด
5) ขาดความตั้งใจจริงในการทำงาน
6) มักไม่ตั้งความคาดหวังในความสำเร็จในงาน
7) ทำงานเพียงเพื่อให้เสร็จโดยไม่สนใจคุณภาพของงาน
8) ชอบขอรับความช่วยเหลือจากเพื่อนหรือบุคคลอื่น
9) ขณะทำงานถ้ามีอุปสรรคหรือถูกรบกวนจะรู้สึกท้อแท้หรือหมดพลัง
10) เชื่อโชคชะตาหรือบุญวาสนาบรรดาลให้งานที่ทำอยู่ประสบความสำเร็จ
11) มุ่งรางวัล หรือชื่อเสียงมากกว่าความสำเร็จของงาน
12) เมื่อประสบอุปสรรคมักหลีกหนี ไม่กล้าเผชิญ

จากลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ควรจะประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ความทะเยอทะยาน
2. ความกระตือรือรน
3. ความเพียรพยายาม
4. ความรับผิดชอบต่อตนเอง
5. การรู้จักวางแผน

1.6 ลักษณะมุ่งอนาคต

นักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ ดังนี้

มิสเชล (Mischel.1974 : 287) ให้ความหมายว่า ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่ได้รับในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลานานกว่าจะบรรลุผล หรือจะต้องทำเป็นจำนวน

หลายครั้งซึ่งเป็นการควบคุมตนเองให้ละเว้นการกระทำบางอย่างในระยะเวลาหนึ่ง จนกระทั่งได้ผลตามต้องการ

ไรท์ (Wright. 1981 : 298) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย ซึ่งจะเห็นว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจัดว่าเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงด้วย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก (2520 : 35) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคล ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมของการอดได้รอได้ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การรอรับรางวัลที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแทนการรับรางวัลเล็กน้อยซึ่งจะได้รับในทันที หรือการงดบำบัดความต้องการในปัจจุบัน เพื่อจุดมุ่งหมายที่ยิ่งใหญ่ในอนาคต ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ตรงข้ามกับลักษณะมุ่งปัจจุบัน และอาจถือว่าเป็นลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลได้

นาตยา ปิลันธนานนท์ (2526 : 21-23) กล่าวถึงความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตโดยสรุปว่า เป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกโดยมีการคำนึงถึงผลของการกระทำนั้น ๆ ว่าจะส่งผลร้ายหรือผลดีแก่ตนเองและสังคมอย่างไร ควรประพฤติหรือปฏิบัติอย่างไรจึงจะทำให้ไม่เกิดผลร้ายทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จรรจา สุวรรณทัต (2531 : 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า เป็นลักษณะของการมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษย์ชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

ไพโรจน์ โตเทศ (2531 : 21-22) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตปลูกฝังให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ฝึกให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงในสังคม ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และให้รู้จักวางแผนล่วงหน้าได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคาดการณ์ไกลเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีหรือป้องกันผลเสีย ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองให้กระทำหรือเว้นการกระทำบางอย่างตามความต้องการของตนเอง เพราะเล็งเห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นตามมาทั้งแก่ตนเอง และแก่ผู้อื่นในภายหลัง ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ระเบียบ ประเพณี ประชาชนของประเทศที่กำลังพัฒนาจะต้องเห็นความสำคัญของการวางแผน เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคต

1.7 บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ ดังนี้

กัทธรี (Guthrie. 1944 : 58) บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยและระบบลักษณะนิสัยที่มีความสำคัญต่อสังคม อันมีสภาพคงตัวและยากที่จะเปลี่ยนแปลง

กิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 5) บุคลิกภาพ หมายถึงแบบแผนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นๆ

แคทเทล (Cattell. 1970 : 2) ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่าเป็นผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น

วัชรี ทรัพย์มี (2521 : 64) บุคลิกภาพ หมายถึง พฤติกรรมรวมของบุคคลซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล

เอนกกุล กรีแสง (2521 : 166) บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของคุณลักษณะและกระสวนแห่งพฤติกรรมของบุคคล อันเป็นผลรวมของคุณสมบัติที่ได้สร้างสมมาตั้งแต่ต้นและแสดงออกมาทางความรู้สึกนึกคิด เจตคติ พฤติกรรม ตลอดจนลักษณะท่าทางต่างๆ

สุชา จันทร์เอม (2522 : 121) บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะต่างๆ ที่รวมกันในตัวบุคคลและวิธีการแสดงออกทางพฤติกรรมไม่จำเป็นว่าพฤติกรรม หรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะดีหรือไม่ดี ผิด หรือถูก

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของความเป็นผู้นำไว้หลายท่านแต่ส่วนใหญ่คล้ายคลึงกันดังนี้คือ

ทัศนา แสวงศักดิ์ (2522 : 15 – 16) ได้สรุปความหมายความเป็นผู้นำว่าหมายถึง การรับผิดชอบในการปฏิบัติเพื่อนำกลุ่มหรือองค์การจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่ง จากความเห็นอย่างหนึ่งไปสู่ความเห็นใหม่ จากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง หรือจากการกระทำแบบหนึ่งไปสู่การกระทำอีกแบบหนึ่ง แต่การกระทำนั้นต้องทำให้กลุ่มปฏิบัติอย่างมีเป้าหมายได้ชัดเจน

อุทัย หิรัญโต (2523 : 99) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้ช่วยงาน หรือหมู่ผู้ตามร่วมใจกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การโดยที่คนเหล่านั้นเห็นว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา

พีรศักดิ์ ทองมาก (2519 : 20) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำ หมายถึง คุณสมบัติส่วนตัวของผู้นำที่แสดงออกซึ่ง พฤติกรรมและความมีอิทธิพลในการนำผู้อื่นได้ ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

สมพงศ์ เกษมสิน (2519 : 204) กล่าวว่า ความเป็นผู้นำ คือ การที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่างๆเพื่อปฏิบัติการและอำนวยการโดยใช้กระบวนการติดต่อซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

อรุณ รักธรรม (2517 : 187) ให้ความหมายความเป็นผู้นำว่า คือ ความสามารถของบุคคลที่จะชักจูงผู้อื่นให้ร่วมมือร่วมใจกับการดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายของตนได้

จากที่กล่าวข้างต้น บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ หมายถึง บุคลิกภาพความสามารถของบุคคลในการควบคุมดูแล และโน้มน้าวให้ผู้อื่นมีความเคารพเชื่อถือ ศรัทธามีความเต็มใจที่จะกระทำตาม ในทางที่เหมาะสม

1.7.1 คุณลักษณะของผู้นำที่ดี

คุณลักษณะของผู้นำที่ดี ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้กลุ่มเจริญก้าวหน้า หรือนำกลุ่มไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการได้

ดิเรก ตั้งสายัณห์ (2517 : 42-43) ได้กล่าวสรุปคุณลักษณะของผู้นำที่ดีที่เป็นที่ต้องการของมวลสมาชิก ควรจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. รู้จักเสียสละ
2. มีความอดทน
3. มีความยุติธรรม
4. มีวินัยในตนเอง
5. มีความคิดริเริ่ม
6. มีความกล้าหาญทั้งกายและใจ
7. ร่าเริงมีอารมณ์ขัน
8. เป็นผู้ที่พูดจริงทำจริง
9. มีทักษะในการเข้าสังคม
10. มีความสามารถหลายด้าน
11. สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี
12. มีวุฒิภาวะทางด้านอารมณ์และสังคม
13. มีความสามารถควบคุมจิตใจของตนเองได้
14. ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น
15. กระตือรือร้นอยู่เสมอ
16. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
17. มีศรัทธาต่องานและเพื่อนร่วมงาน
18. มีความเฉลียวฉลาด เชาวน์ปัญญาสูง
19. มีความรับผิดชอบ เชื่อถือไว้วางใจได้
20. สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้
21. กล้าเผชิญกับความจริง
22. อุทิศตนเพื่อส่วนรวม
23. สามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมั่นคง

24. วางแผนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้าและชัดเจน

25. มีมนุษยสัมพันธ์ดี และชอบเรียนรู้นิสัยของผู้ร่วมงาน

26. พยายามฝึกทำความคุ้นเคยกับสมาชิก และสนใจในสวัสดิภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา

27. ใช้คุณธรรมในการทำงาน โดยเฉพาะการฝึกอิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 และปราศจากอคติ 4

อรุณ รักธรรม (2517 : 208 – 211) ให้ทัศนะของลักษณะผู้นำที่ดี ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge)เป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใดฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็ยิ่งมั่นคงมากขึ้นเพียงนั้น

2. ความริเริ่ม (Initiative) คิด ริเริ่มปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. ความกล้าหาญ (Courage) กล้าหาญ สามารถจะผจญต่องานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ทุกอย่าง มีความมั่นคงในความคิดของตน

4. ความเด็ดขาด (Decisiveness) สามารถตัดสินใจได้ทันท่วงที

5. ความแนบเนียน(Tact)สามารถที่จะติดต่อเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นรู้เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี มารยาทสังคม

6. ความยุติธรรม (Justice) มีความเที่ยงธรรมปราศจากอคติวางตนเป็นกลางไม่เอนเอียงในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ หรือเป็นโทษต่อผู้หนึ่งผู้ใด

7. ท่าทาง (Bearing) มีกิริยาอาการ และเครื่องแต่งกายที่ถูกต้องเหมาะสมมีบุคลิกลักษณะท่าทางดี

8. ความอดทน (Endurance) คือ ความสามารถของร่างกาย ความคิด จิตใจ ที่จะทนต่อปฏิบัติกิจการต่าง ๆ

9. ความกระตือรือร้น (Enthusiasm) เอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีฉันทะพอใจในงานอยู่เสมอ

10. ความไม่เห็นแก่ตัว (Unselfishness) ขจัดเสียซึ่งความมักได้ มีความซื่อตรงซื่อสัตย์สุจริต

11. ความตื่นตัว (Alertness) มีความว่องไวประเปรียว ระมัดระวัง สุขุมรอบคอบไม่ประมาท

12. ดุลพินิจ (Judgment) สามารถที่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ เหตุผลต่าง ๆ อย่างถูกต้อง

13. ความสงบเสงี่ยม (Humility) ไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง ไม่มีความภูมิใจในสิ่งที่ไร้เหตุผล

14. ความเห็นอกเห็นใจ (Humanity) เอาใจเขามาใส่ใจเรา เอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิการของเพื่อนร่วมงาน

15. ความจงรักภักดี (Loyalty) มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เป็นที่ไว้วางใจของสมาชิก ซื่อสัตย์ต่อคนอื่น คนอื่นจะซื่อสัตย์ในทางตอบสนอง

16. การสังคมดี (Sociability) ปรับตนเองให้คบค้าสมาคมกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่างถูกต้องแนบเนียน

17. การบังคับตัวเอง (Self-control) ระมัดระวังให้แสดงออกซึ่งกริยาอาการต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมแก่ผู้อื่น

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

2.1 ความหมายของวินัย

ในเรื่องเกี่ยวกับความหมายของวินัย มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1968 : 155) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึงการควบคุมที่ดำเนินการโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่าและมีการลงโทษถ้าทำผิด

กูด (Good. 1973 : 185-186) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง กระบวนการหรือผลของการควบคุมหรือการบังคับความต้องการ แรงกระตุ้น ความปรารถนาหรือความสนใจ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมคติหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพและเชื่อได้

คำว่า "วินัย" จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2510 : 213-214) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึงการรู้จักปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดกฎเกณฑ์ซึ่งกลุ่มได้ตกลงกันตั้งขึ้นสำหรับสมาชิกปฏิบัติเพื่อช่วยให้สังคมนั้น ๆ อยู่ด้วยกันอย่างราบรื่น มีความสุขและความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

สุโท เจริญสุข (2524 : 107) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่อยู่ในการควบคุมอันก่อให้เกิดผลดีและความก้าวหน้าทั้งมวล พฤติกรรมอันอยู่ในการควบคุมนี้รวมถึงการควบคุมตนเองด้วย

กนิษฐา ไทเตชะวัฒน์ (2531 : 9) ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการกระทำ ซึ่งจะมีผลดีต่อตนเอง สังคมและรวมถึงกระบวนการฝึกอบรมให้บุคคลมีวินัยในตนเองสืบไป

จากการศึกษาความหมายของคำว่า วินัย ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ ใน

การดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่นมีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัยการฝึกอบรมให้รู้จักปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

2.2 ประเภทของวินัย

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม (2510 : 154) ได้แบ่งวินัยออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. วินัยทางสังคมหรือวินัยในหมู่คณะ หมายถึง การใช้ระเบียบข้อบังคับ กฎหมาย หรือกฎเกณฑ์ เพื่อเป็นเครื่องมือรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขในสังคม

2. วินัยในตนเอง หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการควบคุมตนเอง โดยตนเป็นผู้แนะนำตนเองให้ประพฤติไปตามแนวทางที่เลือกว่าดี

ซึ่งวินัยทั้ง 2 ประเภทจะต้องเกื้อหนุนกัน ผู้ที่จะมีวินัยในตนเองจะต้องมีวินัยทางสังคมเป็นกรอบแนวทางที่ตนยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้ประพฤติตนไปในแนวทางเดียวกันได้ถูกต้อง ซึ่งการจะมีวินัยทั้ง 2 ประเภท นี้ได้จะต้องได้รับการอบรมสั่งสอน และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมในสังคมมาแต่เยาว์วัย และพัฒนาการแนวประพฤตินี้จนกระทั่งกลายเป็นจิตสำนึกทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง เมื่อเติบโตก็จะเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตนั่นเอง

2.3 ความหมายของวินัยในตนเอง

การมีวินัยในตนเองมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

วินเซนท์ (Vincent. 1961 : 42-43) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองในอนาคต บุคคลที่มีวินัยแห่งตนนั้นจะเป็นบุคคลที่รู้จักการบังคับใจตนเอง ตั้งใจและไม่คิดเอาเปรียบเมื่อทำงานเป็นหมู่คณะ สามารถรักษาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันให้อยู่ในระดับที่ดี รู้จักการดำเนินการอย่างได้ผลแก่ส่วนรวม รู้จักควบคุมตนเองให้เป็นไปตามความต้องการ และรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่

อิงลิช และอิงลิช (English and English. 1968 : 487) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเอง ว่าวินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเอง โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามความตั้งใจ

กูด (Good. 1973 : 525) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองหมายถึง การบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ไม่ใช่การบังคับจากภายนอก แต่เป็นการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจอันเกิดจากการเรียนรู้ หรือยอมรับในคุณค่าอันใดอันหนึ่ง ซึ่งทำให้บุคคลสามารถบังคับพฤติกรรมของตนเองได้

พรพิมล เพ็งศรีทอง (2515 : 13) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถในตัวบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้มีวินัยในตนเองจะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะ สนใจเอาใจใส่ต่อสังคมเป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎของสังคม

ภัทรา นิคมานนท์ (2517 : 7) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองได้ว่า หมายถึงลักษณะของบุคคลที่แสดงถึงความพยายามในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวังไว้

ทวี ท่อแก้ว และ อบรม สินภิบาล (2518 : 92)ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่าหมายถึง ข้อกำหนดหรือข้อตกลงที่ตนเองได้กำหนดวางระเบียบตัวเองเอาไว้ โดยไม่ต้องให้คนอื่นสั่งสอน

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 :2) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะให้รางวัลตนเองเมื่อตนทำดี และลงโทษตนเองเมื่อทำชั่ว ซึ่งหมายถึงความสามารถในการควบคุมหรือความสามารถที่จะยืนหยัดเป็นตัวของตัวเอง

บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 : 11) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองทั้งทางอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ แม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก เช่น บุคคลอื่นหรือสิ่งเร้าจากภายใน เช่น อุปสรรคหรือความปรารถนาก็ตาม ก็ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมที่ตนตั้งใจ รวมไปถึงการรู้จักกาลเทศะ การไม่กระทำการใด ๆ อันก่อให้เกิดความยุ่งยากต่อตนเองและผู้อื่น สนใจ เอาใจใส่ต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ (2523 : 8) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่า คือ ความสามารถที่บุคคลรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา ในการแสดงพฤติกรรมทางด้านความเป็นผู้นำ ความรู้สึกรับผิดชอบ ความอดทน ไม่กังวลใจมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเห็นใจ ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล มีความตั้งใจความรู้สึกผิดชอบ และความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ตนต้องการแต่ไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม รวมไปถึงการปฏิบัติตามระเบียบที่สังคมวางไว้

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 5) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม โดยเกิดจากการสำนึกตัวขึ้นมาเอง ไม่เฉพาะเกิดจากข้อบังคับภายนอกเท่านั้น แม้จะมีอุปสรรคก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 : 9-10) ให้ความหมายของความมีวินัยในตนเองว่า หมายถึงความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต

และจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนและผู้อื่นโดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและไม่ขัดกับสิทธิของผู้อื่น

จากการศึกษาความหมายของคำว่า ความมีวินัยในตนเองดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในตัวบุคคลในการควบคุมตนเอง ทั้งในด้านอารมณ์และความประพฤติที่ไม่ขัดกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคม

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 62-64) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) ซึ่งว่าด้วยการกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือความมีวินัยในตนเองและทฤษฎีของเพคและแฮวิคเฮิสต์ (Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโก้และซุปเปอร์อีโก้เป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer)

การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือ ความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้ที่เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของเด็กทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็ก คือ บิดามารดา หรือผู้เลี้ยงดู ซึ่งเป็นผู้ที่บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้ดื่มนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้ปัดให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจ และมีความสุข ความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์อยู่เสมอทุกครั้งก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิมัติเด็ก การบำบัดความต้องการของตนกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็กจึงถ่ายทอดมายังบิดามารดา ทำให้การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก็ก่อให้เกิดความพอใจและความสุขแก่เด็กได้ ซึ่งมาเรอร์เชื่อว่าการรักและพอใจบิดามารดานั้นจะต้องเกิดจากการเรียนรู้เช่นนี้ โดยที่ความสุขความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กินหรือเมื่อกินยามไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตนนั้นก็คือ บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็ก ก็คือผู้เลี้ยงเด็ก ซึ่งอาจจะเป็นบิดามารดาหรือ

ผู้อื่นก็ได้

1.2 ความรักและความผูกพันของเด็กนำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบที่ผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและความพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็ก หรือมีการกระทำหรือพูดจาอย่างไร เด็กก็จะเกิดการทำตาม หรือเลียนแบบคำพูด หรือกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูสั่งสอน หรือตามที่เห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุข ความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการควบคุมตนเอง โดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนของเด็กจะทำให้มีผลทั้งทางดีและไม่ดีเท่า ๆ กัน ตราบเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสูบบุหรี่เสมอ เมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะมีความสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุวุฒิภาวะทางจิตของบุคคลนั้นโดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8 – 10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่างๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและการมีอารมณ์ต่างๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิดกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรเรื้อรัง หมดโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมาเรอร์ การเกิดวินัยในตนเองจนเป็นผู้ที่บรรลุวุฒิภาวะทางจิตนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการเลี้ยงดูในวัยทารกอย่างมีความสุข ความอบอุ่นและผ่านการอบรมสั่งสอน หรือการเลียนแบบที่ดีงามจากผู้ที่เลี้ยงดูตนเอง จึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกของบุคคลนั้นและกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของเพค และแฮวิคเฮิสต์ (Peck and Havighurst) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก (Ego-Control) และการควบคุมของซุปเปอร์อีโก (Super Ego-Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโกและซุปเปอร์อีโกในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโกและซุปเปอร์อีโกในระดับที่ไม่เท่ากันอันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังความมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโกและซุปเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน ดังนั้น นักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้ คือ

2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังงานควบคุมของอีโกและซุปเปอร์อีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่

ตัวฝ่ายเดียว โดยไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดความมีวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อย แต่พลังควบคุมของซุปเปอร์อีโกมีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคลประเภทนี้จะยัดยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเองเป็นคนที่ไม่จริงใจจะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจ ถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้น และในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

2.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึงบุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกน้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซุปเปอร์อีโกมากกว่า คือ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลัก และคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกในระดับปานกลางแต่มีพลังควบคุมของซุปเปอร์อีโกมาก จนเป็นที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเองจะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองค่อนข้างมาก แต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเป็นได้ง่ายแต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้ จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือ บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกมาก และพลังควบคุมของซุปเปอร์อีโกก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผล เป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงมาก จะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่นพร้อมที่จะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคม แต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสูงสุดของมนุษย์

เมื่อพิจารณาทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ และทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแฮวิคเฮิสต์ จะเห็นความสอดคล้องกันของทั้งสองทฤษฎี คือ ในทฤษฎีของ

เมาเรอร์ แสดงให้เห็นว่า การวางพื้นฐานให้เกิดวินัยในตนเองเริ่มมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่แรกจนเกิดความผูกพัน และเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติตนตามคำอบรมสั่งสมของผู้เลี้ยงดูหรือเลียนแบบ เด็กจะเกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนกลายเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเอง ส่วนทฤษฎีของเพคและแฮวิคเฮิสต์นั้นแสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเติบโตมาแล้วได้รับประสบการณ์และความรู้ทางจริยธรรมจากสังคม และรับเข้าไปในตนเองจนกลายเป็นพลังในการควบคุมตนเองหรือเกิดเป็นความมีวินัยในตนเอง สรุปได้ว่ากำเนิดของความมีวินัยในตนเองนั้น เริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารกและสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครอบครัว โรงเรียน และสังคมพัฒนาเป็นพลังในการควบคุมตนเอง หรือความมีวินัยในตนเอง

2.5 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

ในเรื่องของคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองนั้นได้มีผู้สรุปไว้หลายท่าน เช่น

บารุช (Baruch. 1949 : 4-5) สรุปว่า ผู้มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ
3. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม

ออซูเบล(Ausubel. 1968 : 459-460) เสนอว่าผู้มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. พึ่งตนเองได้
4. ควบคุมอารมณ์ได้

วิกกิ้นส์ (Wiggins. 1971 : 289) พบว่าผู้มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

กรุณา กิจขยัน (2517 : 21) ได้สรุปเกี่ยวกับความมีวินัยแห่งตนไว้ว่า บุคคลที่มีวินัยแห่งตนจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง ใจคอมั่นคง
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล

8. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
9. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อ่อน และไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผล
10. มีความอดทน

วิวาห์วัน มูลสถาน (2523 : 33) สรุปลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความรู้สึกผิดชอบ
4. ไม่กังวลใจ
5. มีความตั้งใจจริง
6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ
7. มีความซื่อสัตย์จริงใจ
8. มีเหตุผล
9. กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ
10. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
11. ทำตามกฎเกณฑ์ของสังคม
12. มีความอดทน
13. มีความเชื่ออำนาจในตน
14. มีลักษณะมุ่งอนาคต

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง (2525 : 5) ได้สรุปไว้ว่า พฤติกรรมของความมีวินัยในตนเองมีทั้งหมด 11 กลุ่ม ดังนี้

1. ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง
2. มีความเป็นผู้นำ
3. มีความรับผิดชอบ
4. ตรงต่อเวลา
5. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
7. รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดี
8. รู้จักเสียสละ
9. มีความอดทน
10. มีความตั้งใจเพียรพยายาม
11. ยอมรับผลการกระทำของตน

ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 :12) ได้สรุปไว้ว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเอง ควรประกอบด้วยพฤติกรรมที่สำคัญ ดังนี้

1. ความรู้สึกรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความตั้งใจ
4. ความอดทน
5. ความเป็นผู้นำ
6. ความซื่อสัตย์

ชิดกมล สังข์ทอง (2536 : 15) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองดังนี้

1. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีการตั้งเป้าหมาย
4. ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม
5. สามารถชะลอการได้รับความพึงพอใจ
6. สามารถคาดหวังผลกรรมที่เกิดขึ้นในอนาคต

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าคนมีวินัยในตนเองจะมีลักษณะดังนี้

1. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม
2. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
3. มีความสามารถควบคุมอารมณ์
4. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
5. ซื่อสัตย์
6. ตรงต่อเวลา

2.6 คุณค่าและประโยชน์ของความมีวินัยในตนเอง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังเร่งพัฒนาประเทศเพื่อความอยู่รอดของชาติและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้นสิ่งสำคัญที่สุดที่ช่วยคือ คุณภาพของพลเมือง การปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้แก่เยาวชนจึงเป็นการพัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง จะเห็นว่ามีนักการศึกษาที่สำคัญหลายท่านได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของความมีวินัยในตนเองไว้ดังต่อไปนี้คือ

✓แมดสัน และ คริฟฟอร์ด แมดสัน (Madsen and Clifford Madsen. 1981 : 6 – 7) ได้เน้นว่าระเบียบวินัยมีความจำเป็นมากและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับระเบียบวินัยนั้นจำเป็นที่ครูจะต้องทำการเสนอเยาวชนว่า "เมื่อคุณกระทำสิ่งไม่ดี สิ่งไม่ดีนั้นจะเกิดขึ้นแก่ตัวคุณ" เพราะความมีระเบียบวินัยนั้นเป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กับแนวทางปฏิบัติ ซึ่งระเบียบวินัยนั้นจะต้องมีการเสนอและการเรียนรู้และสังคมใดๆ ก็ตามถ้าขาดระเบียบก็จะเป็นสังคมที่สับสนวุ่นวาย

ประดินันท์ อุปรมัย (2518 : 140 – 141) ได้อธิบายถึงคุณค่าของวินัยว่าช่วยให้กลุ่มคนหรือสังคมต่าง ๆ อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข ซึ่งวินัยไม่ได้หมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบข้องบังคับเฉพาะในกลุ่มคนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยภายในตัวบุคคลด้วย กลุ่มสังคมใดที่มีสมาชิกที่มีวินัยในตนเองมาก วินัยทางสังคมก็อาจไม่ต้องสร้างขึ้นมากนัก เพราะทุกคนจะมีความรับผิดชอบสูงและสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขไม่เบียดเบียนกัน และเจริญก้าวหน้าไปด้วยดี

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ (2520 : 255 – 257) กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองเพื่อให้เด็กเกิดความต้องการที่จะทำสิ่งที่ดีและเป็นประโยชน์แก่สังคมด้วยตัวเอง มิใช่จากสิ่งแวดล้อม หรือจากการบังคับของผู้ใกล้เคียง วินัยที่ดีเป็นลักษณะที่เกิดจากแรงผลักดันภายในตัวเด็กเองมากกว่าแรงบังคับจากภายนอก คือความมีวินัยในตนเอง และเมื่อใดก็ตามที่เด็กได้พัฒนาลักษณะดังกล่าวแล้วเด็กก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับ เด็กจะไม่แสดงความขัดแย้งในตนเอง และพฤติกรรมจะเป็นแบบแผนเดียวกันไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลัง

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (2521 : 97) กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมเป็นระเบียบเรียบร้อย
2. ช่วยให้เด็กมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน
3. ช่วยสร้างความสามัคคีปรองดองกันให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ
4. ช่วยส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของตนเอง
5. ช่วยให้ครูและเด็กอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและประสบผลสำเร็จในการเรียนการสอน
6. ช่วยส่งเสริมหลักการปกครองและระบอบประชาธิปไตย

ชำเลือง วุฒิจันทร์ (2524 : 84 – 85) ได้สรุปคุณค่าของความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับของสุชา และสุรางค์ จันทน์เอม ดังนี้คือ

1. วินัยทำให้ผู้รักษาเป็นคนดีขึ้น เป็นเครื่องป้องกันความเสื่อมเสีย
2. วินัยเป็นเครื่องวัดความดีของคน ใครเป็นคนดีหรือเลว ดีมาก ดีน้อย ไม่มีอะไรเป็นเครื่องวัดได้แม่นยำเท่ากับการสังเกตวินัยของผู้นั้น ผู้ใดเคร่งครัดในวินัยในตนเองผู้นั้นเป็นดี
3. วินัยเป็นเครื่องแสดงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าจากคุณค่าและประโยชน์ของวินัย จะพบว่าวินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ถ้าคนในสังคมนั้น ๆ มีวินัยที่เกิดจาก

ภายในจิตใจของตนเองขึ้นมา คือมีวินัยในตนเอง จะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพราะจะช่วยให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผล และเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอยู่อย่างเป็นสุข ไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัย พอสรุปได้ดังนี้

3.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไวสเฟลด์ (Weisfeld. 1974 : 1930 B) ได้ศึกษาแบบการคิดทางวินัยของเด็ก พบว่าบิดามารดามีแนวโน้มในการควบคุมแก่เด็กมากขึ้น เมื่อเด็กโตขึ้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าระดับอายุมีผลต่อวินัยในตนเอง หรือระดับชั้นเรียนต่างกัน จะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองแตกต่างกันไปด้วย

ออซูเบล (Ausubel. 1968 : 189 - 190) ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า วินัยในตนเองนั้นมาจากการควบคุมภายในและภายนอก การควบคุมภายใน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูอย่างสม่ำเสมอ แต่การควบคุมภายนอกที่ได้แก่การลงโทษหรือการบังคับจะช่วยปลูกฝังวินัยในตนเองได้น้อย

มัสเสน และคณะ (Mussen and Others. 1969 : 513 - 514) ได้ศึกษาการฝึกวินัยให้แก่เด็กได้ผลตรงกับเซียรส์และคณะ โดยพบว่าการฝึกวินัยโดยการให้ความรักจะส่งเสริมพัฒนาการของ ความรู้สึกรับผิดชอบ เขาได้เสนอแนะว่าการฝึกวินัยโดยให้ความรักควรใช้จนกว่าเด็กจะเลิกพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาเพราะการกระตุ้นให้เด็กยอมรับอย่างแท้จริงว่าการกระทำของเขาไม่เหมาะสม

เชเวียคอฟ (Sheviakov. 1955 : 8 - 14) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรจะปลูกฝังให้แก่เด็กว่า ควรเป็นวินัยในตนเอง มากกว่าวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติตามคำสั่งและควรเป็นเรื่องของความเต็มใจ โดยมิใช่กระทำตามเพราะเป็นคำสั่งหรือการลงโทษ นั่นคือการปลูกฝังวินัยในตนเองควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชม และความรักในอุดมคติ

สไตน์ และ ไบรอัน (Stein and Bryant. 1972 : 268 – 278) ได้ศึกษาอิทธิพลของความสอดคล้องของคำพูดและการกระทำของตัวแบบต่อการทำตามกฎในเด็ก ผลปรากฏว่าถ้าตัวแบบรักษากฎตามที่ตนเองกล่าวสนับสนุนไว้เด็กจะเลียนแบบและทำตามกฎมากที่สุด แต่ถ้าตัวแบบพูดและกระทำขัดแย้งกันแล้วเด็กจะทำตามกฎน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

บารุช (Baruch. 1949 : 4 - 5) ได้ศึกษาพบว่าวินัยในตนเอง จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มี

ความเชื่อมั่นในตนเอง และยังพบว่าผู้นำจะต้องมีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

วิคกินส์ (Wiggins. 1971 : 289) ได้อ้างอิงถึงผลการวิจัยของกอฟ (Gough) ที่ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเองพบว่าผู้มีวินัยในตนเองสูงจะมีความรับผิดชอบมาก มีความวิตกกังวลน้อย มีความอดทน มีเหตุผล มีความยืดหยุ่นในความคิดและพฤติกรรมทางสังคม และมีสุขภาพดีกว่าผู้ที่ขาดวินัยในตนเองด้วย

3.2 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

ภัทรา นิคมานนท์ (2517 : 48 – 50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีล 5 ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ (2517 : 134-136) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเอื้อเฟื้อและวินัยในสังคมซึ่งวินัยในสังคมนี้มีความใกล้ชิดและคล้ายคลึงวินัยในตนเองมาก ผลการศึกษาพบว่า วัยรุ่นที่รายงานว่าตนถูกเลี้ยงดูแบบรักมาก มีวินัยทางสังคมสูงกว่าวัยรุ่นที่รายงานว่าตนถูกเลี้ยงดูแบบรักน้อย ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมนั้น วัยรุ่นที่รายงานว่าตนถูกควบคุมน้อยมีวินัยทางสังคมมากกว่าผู้ที่รายงานว่าตนถูกควบคุมมาก

สุพจน์ จักข์ทิพย์ (2521 : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลจากการคบเพื่อน การยอมรับเพื่อนในทางเสื่อมเสียเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียนและใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติและนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหนีโรงเรียน ทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

บัณฑิตา ศักดิ์อุดม (2523 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า ในการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบนักเรียนหญิงมีวินัยในตนเองมากกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์ (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนที่มีชั้นเรียนต่างกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน และนักเรียนหญิงมีความมีวินัยในตนเองและความซื่อสัตย์สูงกว่านักเรียนชาย

สุรีย์ประภา ตรัยเวช (2523 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็น

ของนักเรียนชายและหญิงระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณาและเหตุผลของการเลือกภาษาโฆษณา พบว่า รายการโฆษณามีอิทธิพลต่อนักเรียนในด้านทำให้เกิดการเลียนแบบการใช้ภาษาโฆษณา

ยุพดี เตชะอังกูร (2525 : 42 – 44) ได้ทดลองใช้การเชิดหนังสือตะลุงเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลปากพนัง 2 อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2524 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน กลุ่มทดลองให้ได้รับความรู้ด้วยการเชิดหนังตะลุง กลุ่มควบคุมให้ได้รับความรู้เป็นข้อสนเทศ ใช้เวลาทำการทดลอง 5ครั้ง ผลจากการทดลองสรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีความมีวินัยแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนารี เตชะโชควิวัฒน์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 228 คน พบว่านักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกันมีความมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกัน การอบรมเลี้ยงดู วินัยในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

รัชติการ์ สุขเกษม (2528 : 92 – 97) ได้ศึกษาการกระทำผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า นักเรียนที่กระทำความผิดส่วนใหญ่เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นนักเรียนชายมากกว่านักเรียนหญิง ความผิดทางวินัยที่นักเรียนทำ คือ ลืมทำการบ้าน คุยหรือเล่นเสียงดังในห้องเรียน แสดงมารยาทไม่สุภาพเรียบร้อยกับเพื่อน ลอกการบ้าน ล้อเลียนหรือแกล้งเพื่อน ไม่เชื่อฟังคำสั่งครู ทะเลาะวิวาทกับเพื่อน สวมเสื้อผ้าที่ไม่สุภาพเรียบร้อย ไว้ผมยาวเกินกำหนด สวมรองเท้าแตะมาโรงเรียน เดินรับประทานอาหารหรือขนมบนท้องถนนมาโรงเรียนสายและเข้าชั้นเรียนไม่ตรงเวลา สาเหตุของการกระทำความผิดของนักเรียนก็คือการเรียนการสอนของครู ความบังเอิญและความไม่ตั้งใจเรียนของเด็ก สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางบ้าน โรงเรียนและสื่อมวลชน ตลอดจนสภาวะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

โรจนา ศุขะพันธุ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญามหาบัณฑิตสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิงมีวินัยในตนเองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีวินัยในตนเอง ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชายและหญิง พบว่าวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาทั้งชั้นปีที่ 1 และ 3 พบว่ามีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชิดกมล สังข์ทอง (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่นเพื่อเลือกตัวทำนายในการพัฒนาตนเองของวัยรุ่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่น และบิดามารดาจำนวนกลุ่มละ 120 คน แบ่งการเลี้ยงดูเป็น 3 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยสามารถทำนายความมีวินัยในตนเองได้ดีกว่าการเลี้ยงดูแบบอื่นที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการมีวินัยน้อยกว่ากลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 และตัวแปรลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำเป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในอันดับแรก ๆ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ทัศนคติต่อพฤติกรรมการมีวินัยและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมพบว่า ตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูและการทำตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดาด้านพฤติกรรมการมีวินัย การอบรมสั่งสอนและการทำตนเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการมีวินัย และการรับรู้ค่านิยมของโรงเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ

อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 เขตตลิ่งชัน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. นักเรียนมีวินัยในตนเองโดยรวมและรายด้าน คือด้านการปฏิบัติตนในห้องเรียน การปฏิบัติตนนอกห้องเรียน และการปฏิบัติตนในสังคม

2. นักเรียนที่เพศต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ต่างกัน มีความมีวินัยในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารและงานวิจัยวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆที่กล่าวมาข้างต้นพบว่าความมีวินัยในตนเองน่าจะเกี่ยวข้องกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดู สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ความเป็นผู้นำตลอดจนต้องมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีถูกระเบียบวินัยของสังคม ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบแผนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ของนักเรียนว่าจะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองมากน้อยเพียงใด

บทที่ 3
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 5,937 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 5,224 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 4,890 คน โรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 16,051 คนจาก 25 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 จำนวน 269 คน ปีที่ 2 จำนวน 265 คน และปีที่ 3 จำนวน 262 คน โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 คน จาก 8 โรงเรียน โดยผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling ซึ่งมีความเชื่อมั่น 90% ความคลาดเคลื่อน $\pm$ 10% (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537: 106) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1. แบ่งประชากรโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่เปิดสอนสาขาช่างอุตสาหกรรมตามเขตที่ตั้งอยู่จำนวน 16 เขต แล้วสุ่มอย่างง่ายมา 8 เขต
2. สุ่มโรงเรียนโดยสุ่มอย่างง่ายจากเขตที่สุ่มมาได้เขตละ 1 โรงเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. แต่ละโรงเรียนสุ่มห้องเรียนโดยสุ่มอย่างง่ายมาชั้นปีละ 1 ห้อง ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามเขต โรงเรียนและระดับชั้น

เขต	โรงเรียน	ระดับชั้น		
		ปีที่1	ปีที่2	ปีที่3
1. บางกะปิ	เทคโนโลยีช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพ	34	32	30
2. บางกอกใหญ่	เทคโนโลยีสยาม	40	40	40
3. ดุสิต	กองทัพบกอุปถัมภ์ช่างกล ขส.ทบ.	36	35	35
4. พระโขนง	เทคโนโลยีกรุงเทพ	37	34	35
5. จตุจักร	ช่างฝีมือปัญจวิทยา	30	32	30
6. คลองสาน	กุลสิริเทคโนโลยี	35	30	29
7. บางพลัด	พระรามหกเทคโนโลยี	35	34	35
8. วัฒนา	เกษมโปลีเทคนิค	22	28	28
	รวม	269	265	262

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ

1. แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 6 ด้านดังนี้

   ด้านที่ 1 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 แบบคือ

   1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 15 ข้อ

   1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน จำนวน 15 ข้อ

   1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย จำนวน 15 ข้อ

   ด้านที่ 2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ

   ด้านที่ 3 อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ จำนวน 15 ข้อ

   ด้านที่ 4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ

   ด้านที่ 5 ลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 15 ข้อ

   ด้านที่ 6 บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ จำนวน 15 ข้อ

2. แบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเอง 1 ฉบับ จำนวน 30 ข้อ

3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นดังแสดงในภาพประกอบ 1

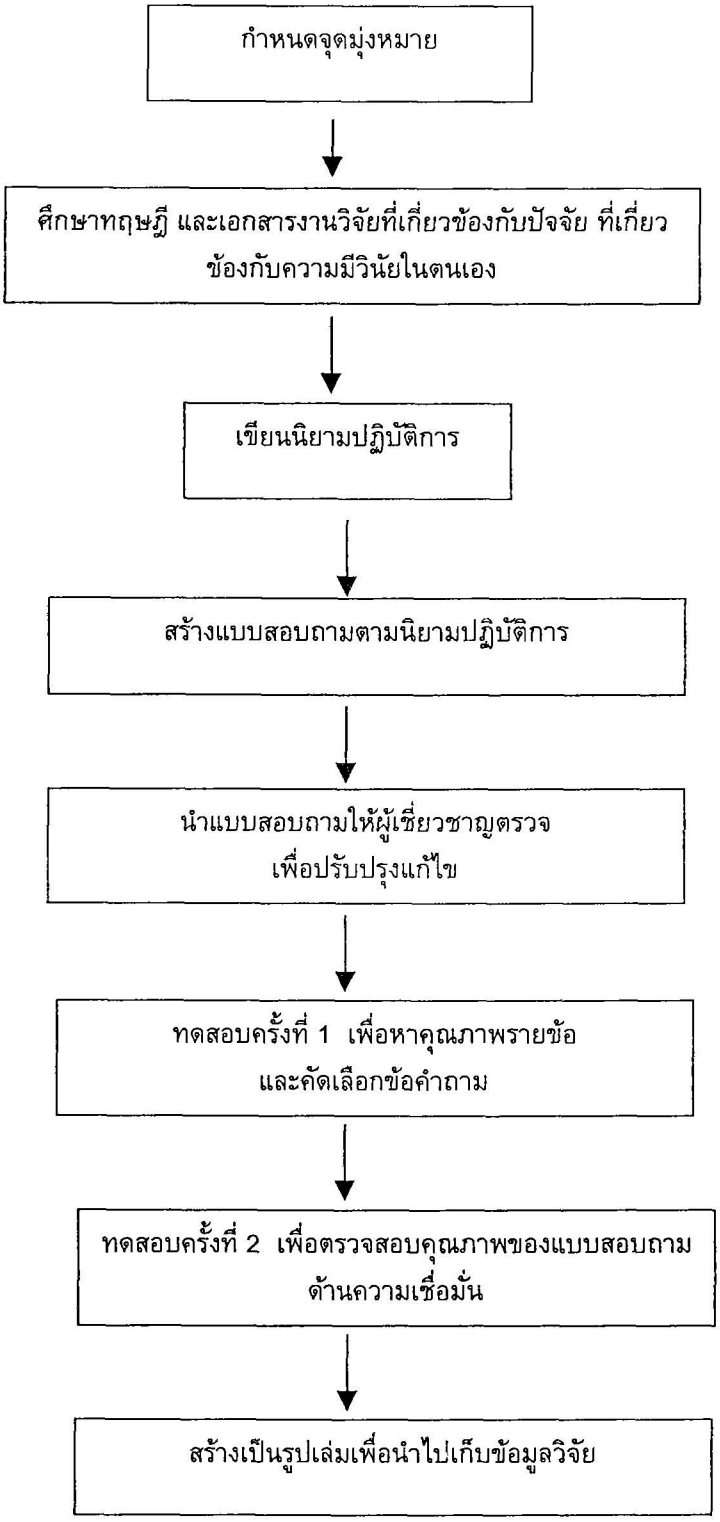

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง และความมีวินัยในตนเอง

จากภาพประกอบ 1 เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับความมีวินัยในตนเอง และความมีวินัยในตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม

เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 2 ฉบับ วัดลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการจำนวน 6 ด้าน คือ

1.1 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

1.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

1.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

1.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

1.3 แบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์

1.4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.5 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

1.6 แบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

2. แบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเอง จำนวน 1 ฉบับ

2. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. เขียนนิยามปฏิบัติจากการศึกษาในขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่วัด

4. เขียนข้อความที่ถามในแบบสอบถาม แต่ละฉบับให้สอดคล้องตามที่นิยาม โดยแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนและเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ โดยแต่ละแบบจำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง จำนวน 60 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ

5. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำไปตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ มาตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบสอบถาม โดยหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องแบบสอบถามที่นิยามไว้ในแต่ละฉบับแล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องตามนิยามที่กำหนดไว้โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ

5.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 28 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 23 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 24 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.2 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 24 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.3 ด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 28 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.33 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 22 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.5 ด้านลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 26 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.6 ด้านบุคลิกภาพความเป็นผู้นำมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 24 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5.7 ด้านความมีวินัยในตนเอง มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 คัดเลือกมา 44 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

6. นำแบบสอบถามในขั้นที่ 5 ที่คัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขภาษาแล้วไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์ช่างกล ขส.ทบ. จำนวน 200 คน เทคโนโลยีสยามจำนวน 100 คน และ เทคโนโลยีกรุงเทพ จำนวน 100 คน โดยแต่ละโรงเรียนแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกตอบแบบสอบถามวินัยในตนเอง การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่วนกลุ่มที่ 2 ตอบแบบสอบถาม อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ รวมสอบฉบับละ 200 คนจากนั้นนำผลที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อคือหา

ค่าอำนาจจำแนก (t) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มี ค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขึ้นไป โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้

6.1 การอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ

6.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 3.672 ถึง 20.412 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.775 ถึง 20.412

6.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 1.327 ถึง 12.333 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.678 ถึง 11.906

6.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 2.912 ถึง 13.528 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 8.447 ถึง 13.528

6.2 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 3.409 ถึง 11.103 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 5.580 ถึง 11.103

6.3 ด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 1.340 ถึง 12.424 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 4.950 ถึง 12.424

6.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 0.939 ถึง 10.372 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 7.400 ถึง 10.372

6.5 ด้านลักษณะมุ่งอนาคต มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 0.275 ถึง 12.329 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง6.094 ถึง 12.329

6.6 ด้านบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 0 ถึง 11.937 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 6.693 ถึง 11.937

6.7 ด้านวินัยในตนเอง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง-0.094 ถึง 7.091 คัดเลือกมา 30 ข้อ ซึ่ง มีค่าอำนาจจำแนกที่เป็นค่า t อยู่ระหว่าง 2.665 ถึง 7.091

7. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในครั้งที่ 1 ไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักเรียนเทคโนโลยีสยาม และ เทคโนโลยีกรุงเทพ โรงเรียนละ 100 คน รวมทั้งหมด 200 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับครั้งที่ 1 จากนั้นทำการตรวจคะแนนแล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่า ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

7.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ

7.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8823

7.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7851

7.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8331

7.2 ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8956

7.3 ด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8774

7.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8989

7.5 ด้านลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8586

7.6 ด้านบุคลิกภาพความเป็นผู้นำมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8763

7.7 ด้านความมีวินัยในตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.7900

8. จัดทำแบบทดสอบเป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า วิธีตอบ แบบสอบถาม และเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพ ของนักเรียนเกี่ยวกับ ระดับชั้น และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียนในขณะที่อยู่ในห้องเรียน นอกห้องเรียนและอยู่ในสังคม

ตัวอย่างแบบสอบถามและเกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในข้อที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับนักเรียนมากที่สุด

1. ขณะนี้นักเรียนศึกษาอยู่ในระดับ

( ) ปวช. 1 ( ) ปวช. 2 ( ) ปวช. 3

2. คะแนนเฉลี่ยสะสม .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวินัยในตนเอง และปัจจัยบางประการ

ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
ด้านความมีวินัยในตนเอง				
(0) นักเรียนแอบรับประทานขนมในชั่วโมงเรียน	.....	.....	.....	.....
(00) นักเรียนทิ้งขยะในถังขยะ แม้ไม่มีคนเห็น	.....	.....	.....	.....
ด้านการอบรมเลี้ยงดู				
(0) ผู้ปกครองไม่สนใจในการคบเพื่อนของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
(00) เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียนผู้ปกครองจะให้คำปรึกษา	.....	.....	.....	.....
(000) ผู้ปกครองบังคับให้นักเรียนทำในสิ่งที่ท่านต้องการ	.....	.....	.....	.....
ด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน				
(0) เมื่อเพื่อนไม่สบายนักเรียนจะห่วงใยดูแล	.....	.....	.....	.....
(00) นักเรียนกับเพื่อนในกลุ่มมักจะทำกิจกรรมร่วมกัน	.....	.....	.....	.....
ด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์				
(0) นักเรียนใช้ยาเสพย์ติดตามอย่างดาราบางคนที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์	.....	.....	.....	.....
(00) นักเรียนพูดจาและแสดงท่าทางก้าวร้าวเลียนแบบการแสดงของดาราในบทละคร	.....	.....	.....	.....
ด้านบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ				
(0) นักเรียนชอบเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม	.....	.....	.....	.....
(00) นักเรียนสามารถพูดโน้มน้าวให้เพื่อนปฏิบัติตามได้	.....	.....	.....	.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับปฏิบัติการ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
ทำเป็นประจำ	3	0
ทำเป็นส่วนใหญ่	2	1
ทำเป็นบางครั้ง	1	2
ไม่เคยทำ	0	3

ข้อความ	จริงมาก	จริงเป็นส่วนใหญ่	จริงน้อย	ไม่จริง
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์				
(0) นักเรียนมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรให้ดีอย่างที่ตั้งใจไว้	.....	.....	.....	.....
(00) ในการเรียนนักเรียนทุ่มเทอย่างหนักเพื่อให้คะแนนดี	.....	.....	.....	.....
ด้านลักษณะมุ่งอนาคต				
(0) นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน	.....	.....	.....	.....
(00) นักเรียนไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า	.....	.....	.....	.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับปฏิบัติการ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
จริงมาก	3	0
จริงเป็นส่วนใหญ่	2	1
จริงน้อย	1	2
ไม่จริง	0	3

การแปลความหมายคะแนน

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ 2.50 แปลว่า ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับมากหรือสูง

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 1.50 ถึง 2.49 แปลว่า ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างมากหรือค่อนข้างสูง

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 0.50 ถึง 1.49 แปลว่า ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยหรือค่อนข้างต่ำ

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่า 0.50 แปลว่า ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับน้อยหรือต่ำ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง นัดหมายวัน เวลา ที่จะนำแบบสอบถามไปโดยขอเข้าพบอาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บข้อมูลให้กับอาจารย์ที่รับผิดชอบเข้าใจเป็นอย่างดี และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตั้งแต่ วันที่ 14 มกราคม ถึง 14 กุมภาพันธ์ 2546 รวมระยะเวลา 32 วัน

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 796 ฉบับ คิดเป็น 97.07% ของแบบสอบถามทั้งหมด นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามปัจจัยบางประการ และแบบสอบถามด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียน รวมเป็น 2 ฉบับ

2. หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

3. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

4. หาค่าน้ำหนัก (Beta Weight) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ และความมีวินัยในตนเอง และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ โดยเปลี่ยนค่า R เป็นค่า Z แบบฟิชเชอร์ โดยใช้สูตร ไค-สแควร์ และ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าแตกต่างกัน ก็ทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทีละคู่

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 หาความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถาม โดยการพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) โดยใช้สูตรของโรวิเนลลีและแฮมเบลตัน

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 248-249 ; อ้างอิงจาก Rovinelli and Hambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์ข้อคำถามรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้ t – test แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 216)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนคนในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

1.3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม(Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha–Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left\{1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2}\right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถาม คือคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 85)ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\left\{N\sum X^2 - \left(\sum X\right)^2\right\}\left\{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\right\}}}$$

เมื่อ r_{xy} แทน สหสัมพันธ์คะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด X

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนชุด Y

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum Y^2$ แทน ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 250)ดังนี้

$$t = r\sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}} \quad ; df = N-2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงแบบ t

r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) (Kerlinger and Pedhazur. 1973: 163)

$$R_{y.12...k} = \sqrt{\beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} ... + \beta_k r_{yk}}$$

เมื่อ $R_{y.123...k}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม Y

$\beta_1, \beta_2, ... \beta_k$ แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$r_{y1}, r_{y2}, ... r_{yk}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม Y

2.5 การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณจากสูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973: 63)

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2)/(N - k - 1)}$$

$df_1 = k \quad ; \quad df_2 = N - k - 1$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบ เอฟ

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

2.6 ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (b_i) คำนวณโดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 61)

$$b_i = \beta_i \frac{S_y}{S_i}$$

เมื่อ b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ i

β_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ i

s_y แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตาม

s_i แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ i

2.7 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญของคะแนนโดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973: 167)

$$t_b = \frac{b_i}{SE_{b_i}}$$

เมื่อ t_b แทน ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i

b_i แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ i

$SE_{\cdot b\,i}$ แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i

โดยที่

$$SE_{b_j} = \frac{S_y}{S_j}\sqrt{\frac{1-R^2_{Y.H}}{(1-R^2_{j.G})(N-k-1)}} \qquad df = n-1$$

เมื่อ $R^2_{Y.H}$ แทน ค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตาม Y กับตัวแปรอิสระทั้งหมด

$R^2_{j.G}$ แทน ค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตาม j กับตัวแปรอิสระที่เหลือ

S_Y แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรตาม Y

S_j แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ j

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

K แทน จำนวนตัวแปรอิสระทั้งหมด

ในการวิจัยครั้งนี้ การคำนวณตั้งแต่ ข้อ 1 ถึง 9 ใช้โปรแกรม SPSS (Statisticals Package for the Social Sciences)

2.8 การทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์ ต้องเปลี่ยนค่า R เป็นค่า Z แบบฟิชเชอร์ (Fisher's Z)แล้วใช้สูตร ไค-สแควร์ (chi-square)(Wert,Neidt and Ahman. 1954:298)

$$\chi^2 = \sum\left[Z_i^{\,2}\left(n_i - 3\right)\right] - \frac{\left\{\sum\left[Z_i\left(n_i - 3\right)\right]\right\}^2}{\sum\left(n_i - 3\right)} \qquad ; df = k - 1$$

เมื่อ χ^2 แทน ค่าไค-สแควร์

Z_i แทน คะแนนมาตรฐานฟิชเชอร์แปลงจากค่าสัมประสิทธิ สหสัมพันธ์พหุคูณของการวิเคราะห์จากระดับชั้นแต่ละชั้น

n_i แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนค่าสัมประสิทธิ์ที่นำมาเปรียบเทียบ

2.9 จากข้อ 2.8 ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าแตกต่างกันก็ใช้สูตรทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณทีละคู่โดยใช้สูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 250)

$$Z = \frac{Z_{R_1} - Z_{R_2}}{\sqrt{\frac{1}{n_1 - 3} + \frac{1}{n_2 - 3}}}$$

เมื่อ Z แทน คะแนนมาตรฐานจากการแจกแจงของ Z

Z_{R_1} แทน คะแนนมาตรฐานฟิชเชอร์แปลงจาก R_1

Z_{R_2} แทน คะแนนมาตรฐานฟิชเชอร์แปลงจาก R_2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่ม 2

2.10 ทดสอบความแตกต่างของค่าน้ำหนักความสำคัญ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ.2521 : 122-123)

$$t = \frac{b_1 - b_2}{S_{b1-b2}} \qquad df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t แทน การแจกแจงแบบที

b_1 แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 1

b_2 แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระจากกลุ่มที่ 2

S_{b1-b2} แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระระหว่างกลุ่มที่ 1 กับกลุ่มที่ 2

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

โดยที่

$$S_{b1-b2} = \sqrt{C_{11} + C_{22}}$$

เมื่อ C_{11} แทน ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญกลุ่มที่ 1

C_{22} แทน ความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญกลุ่มที่ 2

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลผลดังนี้

X_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_2	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
X_3	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
X_4	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
X_6	แทน	อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์
X_7	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
X_8	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
X_9	แทน	บุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
Y	แทน	ความมีวินัยในตนเอง
$\overline{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
C.V	แทน	สัมประสิทธิ์ของการแปรผัน
k	แทน	คะแนนเต็มรายข้อของแบบสอบถาม
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การทำนาย
b	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนมาตรฐาน
Z	แทน	คะแนนมาตรฐานจากการแจกแจง Z
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบเอฟ
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงแบบที
z	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบนัยสำคัญ Z
χ^2	แทน	ค่าสถิติไค-สแควร์

การเสนอผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์ของการแปรผันของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ กับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบธรรมดา และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ กับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

4. เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ กับความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

5. เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ กับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

จากการนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 269 คน ระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 265 คน และระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 262 คน ได้ค่าสถิติพื้นฐาน คือ คะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ของการแปรผัน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์ของการแปรผัน ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตัวแปร	k	นักเรียนระดับชั้นปีที่ 1			นักเรียนระดับชั้นปีที่ 2			นักเรียนระดับชั้นปีที่ 3		
		$\bar{X}$	S.D	C.V	$\bar{X}$	S.D	C.V	$\bar{X}$	S.D	C.V
X_1	4	2.89	0.63	21.80	2.65	0.55	20.75	2.82	0.54	19.15
X_2	3	1.97	0.55	27.92	1.95	0.58	29.74	2.08	0.52	25.00
X_3	3	0.89	0.43	48.31	0.94	0.54	57.45	0.80	0.48	60.00
X_4	3	0.72	0.45	62.50	0.86	0.61	70.93	0.73	0.51	69.86
X_5	3	1.54	0.51	33.12	1.50	0.57	38.00	1.52	0.48	31.58
X_6	3	0.87	0.47	54.02	0.93	0.52	55.91	0.76	0.42	55.26
X_7	3	1.79	0.53	29.61	1.77	0.58	41.67	1.85	0.50	27.03
X_8	3	1.97	0.48	24.37	1.94	0.54	32.77	2.13	0.43	20.19
X_9	3	1.40	0.43	30.71	1.32	0.55	41.67	1.27	0.47	37.01
Y	3	2.17	0.29	13.36	2.09	0.32	15.31	2.14	0.28	13.08

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น ตัวแปรด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) และความมีวินัยในตนเอง (Y) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนในแต่ละปัจจัยของระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) มีการกระจายมากที่สุด ความมีวินัยในตนเอง (Y) มีการกระจายน้อยที่สุด

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พร้อมทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ F-test ดังแสดงในตาราง 3 ถึง 5

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	Y
X_1	1.000	0.127*	-0.063	-0.132*	0.179**	-0.065	0.261**	0.322**	0.270**	0.385**
X_2		1.000	0.074	-0.280**	0.543**	0.115	0.435**	0.468**	0.423**	0.303**
X_3			1.000	0.319**	0.221**	0.367**	0.123*	-0.005	0.173**	-0.111
X_4				1.000	-0.020	0.229**	-0.087	-0.158**	0.011	-0.193**
X_5					1.000	0.350**	0.554**	0.420**	0.653**	0.226**
X_6						1.000	0.141*	-0.075	0.287**	-0.276**
X_7							1.000	0.736**	0.530**	0.388**
X_8								1.000	0.444**	0.515**
X_9									1.000	0.306**
Y										1.000

$R = 0.634$ $R^2 = 0.402$ $F = 19.312^{**}$

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่าว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ซึ่งส่วนใหญ่สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) กับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) กับลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านอื่นๆสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง (Y) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) กับความมีวินัยในตนเอง(Y) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_3) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการทั้ง 9 ด้านกับความมีวินัยในตนเอง (Y) ปรากฏว่ามีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.634 ซึ่งสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าวมีลักษณะวัดร่วมกันกับความมีวินัยในตนเอง (Y) ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 สามารถทำนายได้ถูกต้อง 40.2%

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	Y
X_1	1.000	-0.009	-0.195**	-0.162**	-0.025	-0.184**	0.158*	0.153*	0.051	0.327**
X_2		1.000	0.078	-0.098	0.493**	0.063	0.437**	0.407**	0.424**	0.213**
X_3			1.000	0.575**	0.251**	0.475**	0.111	0.018	0.286**	-0.247**
X_4				1.000	0.124*	0.434**	-0.041	-0.143*	0.112	-0.274**
X_5					1.000	0.389**	0.504**	0.419**	0.660**	0.128*
X_6						1.000	0.172**	0.026	0.490**	-0.315**
X_7							1.000	0.739**	0.620**	0.179**
X_8								1.000	0.503**	0.234**
X_9									1.000	0.032
Y										1.000

$R = 0.522$ $R^2 = 0.273$ $F = 10.631$**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) กับลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านอื่นๆ สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง (Y) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_7) และลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_3) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการทั้ง 9 ด้านกับความมีวินัยในตนเอง (Y) ปรากฏว่ามีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.522 ซึ่งสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าว มีลักษณะวัดร่วมกันกับความมีวินัยในตนเอง(Y) ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 สามารถทำนายได้ถูกต้อง 27.3%

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	Y
X_1	1.000	0.011	0.001	0.047	0.049	0.087	0.206**	0.177**	0.149*	0.206**
X_2		1.000	-0.057	-0.240**	0.378**	0.035	0.284**	0.309**	0.143*	0.233**
X_3			1.000	0.406**	0.030	0.256**	0.178**	-0.038	0.161**	0.007
X_4				1.000	-0.006	0.371**	-0.093	-0.224**	0.115	-0.143*
X_5					1.000	0.326**	0.388**	0.302**	0.404**	0.203**
X_6						1.000	0.057	-0.060	0.309**	-0.186**
X_7							1.000	0.573**	0.475**	0.337**
X_8								1.000	0.345**	0.317**
X_9									1.000	0.224**
Y										1.000

$R = 0.490$ $R^2 = 0.213$ $F = 8.839$**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 ซึ่งส่วนใหญ่สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) กับการอบรมเลี้ยงการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) กับลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านอื่นๆ สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง (Y) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (X_2) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X_7) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (X_4) และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (X_3) กับความมีวินัยในตนเอง (Y) สัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างปัจจัยบางประการทั้ง 9 ด้านกับความมีวินัยในตนเอง (Y) ปรากฏว่ามีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.490 ซึ่งสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าปัจจัยดังกล่าว มีลักษณะวัดร่วมกันกับความมีวินัยในตนเอง (Y) ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 สามารถทำนายได้ถูกต้อง 21.3%

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 และทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติโดย t-test ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตัวแปร	นักเรียนระดับชั้นปีที่ 1			นักเรียนระดับชั้นปีที่ 2			นักเรียนระดับชั้นปีที่ 3		
	b	β	t	b	β	t	b	β	t
X_1	2.892	0.208	3.995**	4.218	0.246	4.355**	2.619	0.168	2.945**
X_2	0.094	0.089	1.401	0.125	0.114	1.746	0.128	0.118	1.889
X_3	-0.031	-0.023	-0.425	-0.095	-0.081	-1.160	0.063	0.053	0.850
X_4	-0.027	-0.021	-0.379	-0.071	-0.068	-0.989	-0.023	-0.021	-0.315
X_5	0.007	0.006	0.083	0.227	0.203	2.644**	0.174	0.149	2.166*
X_6	-0.355	-0.290	-5.065**	-0.323	-0.269	-3.671**	-0.389	-0.293	-4.456**
X_7	0.060	0.055	0.693	0.012	0.011	0.124	0.132	0.118	1.551
X_8	0.328	0.273	3.496**	0.091	0.078	0.951	0.106	0.081	1.136
X_9	0.195	0.145	2.138*	-0.054	-0.047	-0.531	0.161	0.134	1.972*

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่าในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_8) และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอื่นๆส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอื่นๆส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อวิเคราะห์กลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_5) และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ (X_9) ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอื่นๆส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

เมื่อต้องการเปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 ผู้วิจัยจึงนำมาทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณโดยใช้สูตร ไค-สแควร์ ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 การทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ระดับชั้น	n	R	Fisher's Z	χ^2
ปีที่ 1	269	0.634	0.750	
ปีที่ 2	265	0.522	0.576	6.828*
ปีที่ 3	262	0.490	0.536	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นจึงนำค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 นำมาเปรียบเทียบกันเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบ z ดังตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็นรายคู่ระหว่างนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ระดับชั้น		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
	z	0.750	0.576	0.536
ปีที่ 1	0.750	-	1.999*	2.459**
ปีที่ 2	0.576		-	0.457
ปีที่ 3	0.536			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง8 พบว่าสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 และ ระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3

ผู้วิจัยทำการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1กับระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ ว่ามีค่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ t-test ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

ตัวแปร	b		t	b		t
	ปีที่1	ปีที่ 2		ปีที่ 1	ปีที่ 3	
X_1	2.892	4.218	-0.597	2.892	2.619	0.607
X_2	0.094	0.125	-1.168	0.094	0.128	-1.237
X_3	-0.031	-0.095	0.834	-0.031	0.063	-0.637
X_4	-0.027	-0.071	0.675	-0.027	-0.023	0.197
X_5	0.007	0.227	-1.892	0.007	0.174	-1.493
X_6	-0.355	-0.323	2.517*	-0.355	-0.389	3.129**
X_7	0.060	0.012	-0.033	0.060	0.132	-1.025
X_8	0.328	0.091	-0.349	0.328	0.106	-0.474
X_9	0.195	-0.054	0.590	0.195	0.161	-1.119

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 ในปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ (X_6) มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ มีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามระดับชั้น

2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง จำแนกตามระดับชั้น

3. เพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง ระหว่าง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3

4. เพื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กันกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

2. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3

3. ความสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกัน

4. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนชั้นปีที่ 1 นักเรียนชั้นปีที่ 2 และนักเรียนชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่1 – 3 สาขาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 จำนวน 796 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการจำนวน 6 ด้าน คือ

1.1 การอบรมเลี้ยงดู แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 7.775 ถึง 20.412 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8823

1.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 7.678 ถึง 11.906 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7851

1.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 8.947 ถึง 13.528 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8331

1.2 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 5.580 ถึง 11.103 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8956

1.3 แบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 4.950 ถึง 12.424 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8774

1.4 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 7.400 ถึง 10.372 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8989

1.5 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคตจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 6.094 ถึง 12.329 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8586

1.6 แบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำจำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 6.693 ถึง 11.937 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8763

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามวัดความมีวินัยในตนเองจำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.665 ถึง 7.091 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7900

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอเข้าพบอาจารย์ที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์และวิธีการเก็บข้อมูลให้กับอาจารย์ที่รับผิดชอบเข้าใจเป็นอย่างดี โดยเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่ วันที่ 14 มกราคม ถึง 14 กุมภาพันธ์ 2546 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 796 ฉบับ คิดเป็น 97.07% มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วนำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์การแปรผัน

2. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเอง และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการ กับความมีวินัยในตนเองและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

4. หาค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลความมีวินัยในตนเอง และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

5. ทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

6. ทดสอบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทางบวกและทางลบโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 ปรากฏว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ 0.634 0.522 และ 0.490 ตามลำดับ ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทั้ง 9 ด้านมีลักษณะวัดร่วมกันกับความมีวินัยในตนเองได้ถูกต้อง 40.2% , 27.3% และ 21.3% ตามลำดับ

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านอื่นส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านอื่นที่เหลือส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ

เมื่อวิเคราะห์กลุ่มนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และบุคลิกภาพความเป็นผู้นำส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยด้านอื่นส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 และที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอื่นมีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายผลดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตและบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ กับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.634 0.522 และ 0.490 ตามลำดับซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer) และทฤษีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพคและแฮวิคเฮิสต์ (Peck and Havighurst) ที่สรุปได้ว่าความมีวินัยในตนเองนั้นเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่วัยทารกและสะสมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากครอบครัวและสังคม มาพัฒนาเป็นพลังควบคุมตนเองหรือมีวินัยในตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539 : 50-51) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูและการเป็นแบบอย่างของบิดามารดามีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมีวินัย

2. น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอิทธิพลของตัว

แบบสัญลักษณ์ ที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 ทั้งทางบวกและลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่ามีปัจจัยอย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง แสดงว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์สูงมีแนวโน้มจะมีความมีวินัยในตนเองสูงกว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นข้อบ่งชี้อันหนึ่งถึงความสามารถทางปัญญาของนักเรียน ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูง ทำให้มีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมิน บุคคลที่มีความสามารถทางปัญญาย่อมทำให้บุคคลนั้นได้เรียนรู้ค่านิยม ระเบียบ และบรรทัดฐานของสังคม สามารถที่จะแยกแยะพฤติกรรมต่างๆว่าพฤติกรรมไหนเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของของโรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนความมีวินัยในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนปัจจัยด้านและอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ที่ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเอง แสดงว่าผู้ที่รับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์สูงจะมีความมีวินัยในตนเองต่ำ เพราะว่าสื่อต่างๆที่นักเรียนได้รับรู้และเลียนแบบ ส่วนใหญ่มีแต่การนำเสนอในเรื่องการกระทำที่ผิดวินัยและการใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเข็มพร วิรุณราพันธ์ (2534 : 20) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อเด็กในเรื่องการซึมซับค่านิยมการใช้ความรุนแรง

สำหรับปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2525 : 63) พบว่าเยาวชนส่วนใหญ่ จะมีความเห็นคล้อยตามกลุ่มเพื่อน และเยาวชนยังยึดเอาเพื่อนเป็นที่ปรึกษาพูดคุยถึงปัญหาต่างๆ เป็นอันดับแรก เมื่อเกิดปัญหาหรือไม่สบายใจ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 พบว่าปัจจัยด้านสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในระดับชั้นปีที่ 1 เพิ่งจะมาเข้าเรียนทำให้ยังไม่สนิทกัน

ส่วนปัจจัยด้านบุคคลิกภาพความเป็นผู้นำ ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในระดับชั้นปีที่ 1 และระดับชั้นปีที่ 3 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของดวงใจ เนตรโรจน์ (2527 :12) พบว่า บุคคลที่มีวินัยในตนเองควรประกอบด้วย ความรู้สึกรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความตั้งใจ ความอดทน ความซื่อสัตย์ และความเป็นผู้นำ ส่วนปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539: บทคัดย่อ) พบว่าตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในอันดับแรกๆ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนเห็นผลดีผลเสียของการกระทำพฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามมาในอนาคต จึงทำให้นักเรียนเกิดความตระหนักในการที่จะกระทำพฤติกรรม ประกอบกับ

นักเรียนมีความชอบและความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรม และสามารถควบคุมตนเองไปสู่การทำพฤติกรรมการมีวินัยได้ด้วยตนเอง

3. สัมประสิทธ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนระดับชั้นปี ที่1 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนระดับชั้นปีที่ 2 กับระดับชั้นปีที่ 3 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อเด็กโตขึ้นจะมีความคิดแบบยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จึงทำให้เด็กวัยนี้ไม่ชอบที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับไวสไฟลด์ (Weisfeld. 1974 : 1930 -B) ได้ศึกษาพบว่า ระดับอายุหรือระดับชั้นเรียนต่างกันจะทำให้มีวินัยในตนเองแตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของโรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนที่ระดับชั้นเรียนต่างกันมีวินัยในตนเองไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในแต่ละระดับชั้นนั้นอาจมีอายุไม่แตกต่างกัน หรือนักเรียนบางคนอาจมีการซ้ำชั้นทำให้ไม่มีความแตกต่างของอายุ

4. เมื่อเปรียบเทียบน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองระหว่างที่วิเคราะห์จากนักเรียนระดับชั้นปีที่1 ระดับชั้นปีที่ 2 และระดับชั้นปีที่ 3 มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 2 พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ของระดับชั้นปีที่ 1 สูงกว่าระดับชั้นปีที่ 2 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีความสำคัญต่อการเกิดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1มากกว่าระดับชั้นปีที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : บทคัดย่อ) นักเรียนที่ได้รับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ต่างกันมีวินัยในตนเองแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 เป็นนักเรียนที่เพิ่งเข้าศึกษาใหม่ยังไม่สนิทคุ้นเคยจากเพื่อนจึงอาศัยตัวแบบสัญลักษณ์ เพื่อดึงดูดความสนใจจากเพื่อน ส่วนนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1 กับระดับชั้นปีที่ 3 พบว่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ ของระดับชั้นปีที่ 3 สูงกว่าระดับชั้นปีที่ 1 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ มีความสำคัญต่อการเกิดความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 3 มากกว่าระดับชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนในระดับชั้นปีที่ 3 เป็นปีที่จะจบการศึกษา จะต้องปรับตัวเข้าสู่สังคมใหม่จึงต้องอาศัยสื่อของตัวแบบสัญลักษณ์เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองทั้ง 3 ระดับชั้น โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่งผลทางบวกต่อความมีวินัยในตนเอง ดังนั้น ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง จึงมุ่งส่งเสริมศักยภาพด้านการเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สำหรับอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์ส่งผลทางลบต่อความมีวินัยในตนเองนั้น สะท้อนให้เห็นว่าสื่อต่างๆ ที่นักเรียนได้รับในปัจจุบันนำเสนอในสิ่งที่ส่งผลต่อวินัยในตนเองในทางลบ ไม่ได้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัยในตนเองดีขึ้น ดังนั้น ครู และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียน ควรเป็นผู้ที่คอยชี้แจง ให้คำแนะนำ และให้ข้อคิด แก่นักเรียนในการรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ และโทษจากสื่อนั้นๆอย่างชัดเจน รวมทั้งผู้ประกอบอาชีพสื่อมวลชนควรตระหนักและมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนในการถ่ายทอดวัฒนธรรมและคุณธรรมเพื่อให้เด็กเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเอง กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่นนักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมในสังกัดกรมอาชีวศึกษาหรือสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หรือต่างสาขา เช่น พณิชยกรรม เกษตรกรรม หรือศิลปหัตถกรรม

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรตัวอื่น ๆ ที่น่าจะมีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเอง เช่น เหตุผลเชิงจริยธรรม สุขภาพจิต กฎระเบียบของโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน

บรรณานุกรม

กนิษฐา ไทเดชะวัฒน์. (2531). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่อยู่ในครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา และที่มีทั้งบิดามารดา.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

กรุณา กิจขยัน. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างความมีวินัยแห่งตน ความเชื่ออำนาจภายใน - ภายนอก และคุณธรรมแห่งพลเมือง.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

กรมอาชีวศึกษา. (2530). *46 ปีทองของคุณภาพ.* กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

กองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน. (2540). *ข้อมูลสถิติปี 2540.* ถ่ายเอกสาร.

-------. (2541). *ข้อมูลสถิติปี 2541.* ถ่ายเอกสาร.

-------. (2542). *ข้อมูลสถิติปี 2542.* ถ่ายเอกสาร.

-------. (2543). *ข้อมูลสถิติปี 2543.* ถ่ายเอกสาร.

เข็มพร วิรุณราพันธ์. (2534, ตุลาคม). "สื่อกับเด็ก พรุ่งนี้ก็สายเกินไป," ***หมอชาวบ้าน***. 13 (150) : 17-24.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2525). *เค้าโครงคู่มือปลูกฝังและเสริมสร้างค่านิยม.* กรุงเทพฯ : กองวิจัยและวางแผน กระทรวงศึกษาธิการ.

จรรจา สุวรรณทัต. (2531). *ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526 – 2531 ฉบับอภินันทนาการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรม* : เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต. กรุงเทพ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .

จิตรา ชนะกุล. (2539). *ความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมแบบกลุ่มย่อย.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

ชวาล แพรัตกุล. (2516). *เทคนิคการวัดผล.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.

ชัยพร วิชชาวุธ. (2530). *เอกสารการสอนชุดมนุษยศาสตร์กับสังคม.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ชิดกมล สังข์ทอง. (2536). *การศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อวินัยในตนเองของวัยรุ่น.* วิทยานิพนธ์. ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

บรรณานุกรม

ชำเลือง วุฒิจันทร์. (2524). *คุณธรรมและจริยธรรม : หลักวิธีการการพัฒนาจริยศึกษาในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.

ดวงใจ เนตรโรจน์. (2527). *การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเอง ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2520). *จิตวิทยาการปลูกฝังวินัยแห่งตน.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทย.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดารณี วงษ์อยู่น้อย. (2525). *การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ดิเรก ตั้งสายัณห์. (2517). *การศึกษาผลการสอนแบบสืบสวน สอบสวนที่มีต่อลักษณะความเป็นผู้นำ และการคิดแบบอเนกนัย เมื่อเปรียบเทียบกับผลการสอนทั่ว ๆไป.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สินภิบาล. (2518). *จิตวิทยาการศึกษา.* กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

ทัศนา แสวงศักดิ์. (2522). *การวิเคราะห์พฤติกรรมของความเป็นผู้นำของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

นวลศิริ เปาโรหิตย์ และคณะ. (2520). *จิตวิทยาพัฒนาการ.* พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นาตยา ปิลันธนานนท์. (2526). *อนาคตศาสตร์.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

บัณฑิตา ศักดิ์อุดม. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู กับความมีวินัยในตนเองตามการรับรู้ของนักเรียน.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประดินันท์ อุปรมัย. (2518). *จิตวิทยา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศรีอนันต์.

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต. (2532). "การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11-15.* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประสาท ปัณฑวังกูร. (2516). *ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ และการคิดแบบอเนกนัย.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ปรานี พรรณวิเชียร. (2534 , กรกฎาคม). "ทำอย่างไรไม่ไร้เพื่อน," ***วารสารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.*** 9(1) : 76-78.

พรพิมล เพ็งศรีทอง.(2515). *การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูกับนักวิทยาศาสตร์.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). *การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์.* กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เพ็ญแข ประจนปัจจนึก. (ม.ป.ป). พื้นฐานทางสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์ของการศึกษา. กรุงเทพฯ : เอกลักษณ์ดีไซน์.

เพ็ญทิพย์ ชัยพัฒน์ (2521). *จิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พีรศักดิ์ ทองมาก. (2519). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม ความเป็นผู้นำและความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ของหัวหน้าฝ่ายวิชาการในวิทยาลัยครู.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2519). "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," ***คัมภีร์มหาวิทยาลัย.*** กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์.

ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ไพโรจน์ โตเทศ. (2531, มีนาคม). "อนาคตกลุ่มประสบการณ์ที่ควรมีในหลักสูตรประถมศึกษา," ***วารสารการศึกษากรุงเทพมหานคร.*** 11(6) : 18-21.

ภัทรา นิคมานนท์. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบวินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ยุพดี เตชะอังกูร. (2525). *การทดลองเชิดหนังตะลุงเป็นสื่อกลางเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านวินัยแห่งตนของนักเรียนชั้น ป.5.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

รัชติการ์ สุขเกษม. (2528). *การศึกษาการกระทำผิดของนักเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 12.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525.* กรุงเทพฯ : อักษรเจริญพิมพ์.

โรจนา ศุขะพันธ์. (2530). *ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยตนเองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาบัณฑิต สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สารัตถศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *สถิติวิทยาทางการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

-------. (2539). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

-------. (2540). *เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยาสาส์น.

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. (2525). *การทดลองเพื่อใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. (2539). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย.* กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

ละม้ายมาศ ศรภักดี และจรรจา สุวรรณทัต. (2510). *อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อ.เมือง จ.ชลบุรี.* รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการศึกษาค้นคว้าเรื่องเด็ก. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

วัชรี ทรัพย์มี. (2521, มิถุนายน-กรกฎาคม). "บุคลิกภาพของครูแนะแนวที่พึงปรารถนาจากการจัดลำดับของนักเรียน," ***วารสารแนะแนว.*** 57 : 42-48

วารินทร์ ม่วงสุวรรณ. (2517). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรู้และแบบควบคุมความเอื้อเฟื้อและวินัยทางสังคม.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

วิวัฒน์ อัศวาณิชย์. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเองกับความซื่อสัตย์ของเด็กไทย.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

วิวาห์วัน มูลสถาน. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูและความมีวินัยในตนเอง.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.

ศิริชัย กาญจนวาสี และ คณะ. (2537). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมพงศ์ เกษมสิน. (2519). *การบริหารงานบุคคลแผนใหม่*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สามัญศึกษา, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2526). *ชุดการสอนการปลูกฝังและการสร้างค่านิยมพื้นฐานเรื่องความรับผิดชอบ*. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์.

สินีนาฏ สุทธจินดา. (2543). *การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาพณิชยการโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุชา จันทน์เอม. (2511 กรกฎาคม – กันยายน). "เด็กกับการสร้างระเบียบวินัย," ***วารสารแนะแนว***. 6 : 49.

-------. (2522). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุชา จันทน์เอม และสุรางค์ จันทน์เอม. (2510). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ.

-------. (2521). *จิตวิทยาในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และคณะ. (2521). *สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุเชษฐ์ ม่าเหร็ม. (2519). *อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุโท เจริญสุข. (2524). *การศึกษาจิตวิทยาเพื่อการศึกษา การแนะแนวสุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

-------. (2527, ธันวาคม - 2528, มกราคม). "ข้อคิดพัฒนาคนให้มีความรับผิดชอบ," ***วารสารแนะแนว*** .19(96) : 45 – 51

สุนารี เตชะโชควิวัฒน์. (2527). *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูวินัยในตนเองและความภาคภูมิใจในตนเอง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุพจน์ จักข์ทิพย์. (2521). *ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควร แก่สภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

สุรีย์ประภา ตรัยเวช. (2523). *ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

อรวรรณ พาณิชปฐมพงษ์. (2542). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

อุทัย หิรัญโต . (2523). *ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร.* โอเดียนสโตร์.

อรุณ รักธรรม. (2517). *หลักมนุษยสัมพันธ์กับการบริหาร.* ไทยวัฒนาพานิช.

อเนกกุล กรีแสง. (2521). *จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.* พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

Atkinson, John W. (1964). *An Introduction to Motivation.* Princeton : D. Van Nostrand Co.

Ausubel David P. (1968). *Educational Psychology* : A Cognitive View. New York : Holt Rirchart and Winston.

Bandura A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A social cognitive theory.* Englewood Cliffs, N.J. : Prentice – Hall, Inc.

Baruch, Drothy Walter. (1949). *New Ways in Discipline : You And Your Child Today.* New York : McGraw Hill, Inc.

Baughman, Date. (1972*). What Do Students Really Want.?.* Bloomington Indiana : Phi Delta Kappa Education Foundation.

Carrol, John B. (1963). "A Model of School Learning," *Teachers College Record.*

Cattell, Raymond B. (1970). *Personality and Motivation : Structure and Measurement.* New York : Hareourt, Brace, Word.

Chickerring, S.W. (1969). *Education and Identity.* San Francisco : Jossey – Bass.

English, H.B. and A.C. English. (1968). *A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms.* Long, Green and Co.

Good Carter. V. (1973). *Dictionary of Education.* 3rd ed. New York : McGraw Hill, Inc.

Guilford, J.P. (1959). *Personality.* New York : McGraw-Hill Book Company.

Guthrie Edwin Ray. (1944). *Psychology a First Course in Human Behavior.* New York : Harper.

Hall, Calvin S. and Lindse, Gardner. (1970). *Theories of Personality.* 2nd ed. New York : John Wiley and Son.

Hurlock, Erizabeth B. (1984). *Child Development.* New York : McGraw-Hill Book Company.

Husen, Tousten. and Post Lethwaite, T. Neville. (1985). *The International Encyclopedia of Education.* Vol.1; London : Pergamon Press Ltd.

Kerlinger, F.N. and Pedhazur ,E.J. (1973). *Multiple Regression in Behavioral Research.* New York : Holt, Rinehart and Wenston , Inc.

Maddox, Harry. (1963). *How to study.* London : Wyman.

Madsen, Charles. H. and Madsen, Cifford. (1981). *Teaching / Discipline : A Positive Approach for Education Development.* London : Allyn & Bacon Inc.

Maulfair, Virginia Eloise. (1974). *A Study of Selected Personality Characteristics of Non-runaway, Delinquent Non-runaway and Runaway Youths in Missoula,* Montana Dissertation Abstracts. 35 : 4717 – A.

McClelland, David C. and Others. (1953). *The Achievement Motive.* New York : Appleton – Century Croffs, Inc.

Mischel. W. (1974). "Processes in Delay of Gratification." In L. Berkowitz (ed.) *Advances in Experlimental Social Psychology.* Vol. 7. 249-293. New York : Academic Press.

Murray, Henry H. (1964). *Motivation and Emotion.* Englewood Cliffs, Prentice Hall.

Mussen, Paul H., John J. Conger and Jerome Kagan. (1969). *Child Development and Personality.* 3rd. ed., New York : Harper & Row.

Peck, R.F. and R.J. Havighust. (1963). *Child Development and Personality.* New York : John Willey & Sono, Inc.

Sheviakov G.V. and R. Fritz. (1955). *Discipline for Today's Children and Youth.* Washington D.C. : National Education Association.

Stein, G.M. J.H. Bryant. (1972). "*The Effects of a televised Model Upon Rule Adoption Behavior of Children.* Child Development. 43 : 268 – 278.

Vincent, Elizabeth Lee. (1961). *Human Psychological Development.* New York : The Ronald Press Company.

Weisfeld David. (1974). *Cognitive Styles of Discipline.* Dissertation Abstracts International. 35 : 1930 – B.

Wert, Jame E. Charles o. Neidt and J.. Stanly Ahman. (1954). *Statistical Methods in Educational and Psychological Research.* New York : Appleton-Century-Crofts, Inc.

Wiggins, Jerry S. and Others. (1971). *The Psychology of Personality.* Massachusetts : Addison – Wesley Publishing.

Wright, D. (1981). *The Psychology of Moral Behavior.* Middlesesey : Renuin Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ค่าดัชนีความสอดคล้อง และค่าอำนาจจำแนก
ของเครื่องมือ

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.67	ตัดออก
2	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	21	0.67	คัดเลือกไว้
5	0.67	คัดเลือกไว้	22	0.67	คัดเลือกไว้
6	0.33	ตัดออก	23	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	27	0.67	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.67	ตัดออก	29	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	30	0.67	ตัดออก
14	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.67	ตัดออก
15	1.00	คัดเลือกไว้	32	0.67	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	33	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	0.67	ตัดออก	18	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	19	0.67	ตัดออก
3	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
4	0.67	ตัดออก	21	1.00	คัดเลือกไว้
5	0.67	ตัดออก	22	1.00	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.67	ตัดออก
7	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.67	ตัดออก
8	0.67	คัดเลือกไว้	25	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.67	ตัดออก	26	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.67	คัดเลือกไว้	27	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.67	ตัดออก	28	0.67	ตัดออก
12	1.00	คัดเลือกไว้	29	0.67	ตัดออก
13	1.00	คัดเลือกไว้	30	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	31	1.00	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	33	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	34	0.67	ตัดออก

ตาราง 12ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	0.67	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
2	0.67	ตัดออก	18	1.00	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
4	0.67	คัดเลือกไว้	20	0.33	ตัดออก
5	0.00	ตัดออก	21	0.33	ตัดออก
6	0.00	ตัดออก	22	0.67	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.67	ตัดออก	25	0.67	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	27	0.67	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	30	0.67	ตัดออก
15	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.67	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 13ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	16	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.67	คัดเลือกไว้	18	0.67	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
6	0.67	ตัดออก	21	1.00	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	22	0.67	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	23	1.00	คัดเลือกไว้
9	1.00	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.67	ตัดออก	25	0.67	ตัดออก
11	0.67	ตัดออก	26	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.67	ตัดออก	27	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.33	ตัดออก	30	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 14 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.67	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	20	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	21	0.67	ตัดออก
6	0.67	คัดเลือกไว้	22	0.67	คัดเลือกไว้
7	0.67	ตัดออก	23	0.67	คัดเลือกไว้
8	0.67	คัดเลือกไว้	24	0.67	คัดเลือกไว้
9	0.67	คัดเลือกไว้	25	0.67	คัดเลือกไว้
10	1.00	คัดเลือกไว้	26	0.67	ตัดออก
11	1.00	คัดเลือกไว้	27	0.67	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	30	1.00	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.67	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้			

ตาราง 15 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	16	0.67	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.67	คัดเลือกไว้
3	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.67	คัดเลือกไว้
4	1.00	คัดเลือกไว้	19	0.67	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	20	0.33	ตัดออก
6	0.67	คัดเลือกไว้	21	0.67	คัดเลือกไว้
7	0.67	คัดเลือกไว้	22	1.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.33	ตัดออก
9	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.33	ตัดออก
10	0.33	ตัดออก	25	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.33	ตัดออก	26	1.00	คัดเลือกไว้
12	0.33	ตัดออก	27	0.67	คัดเลือกไว้
13	0.33	ตัดออก	28	0.67	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.33	ตัดออก	30	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 16 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	17	0.67	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	18	0.67	คัดเลือกไว้
3	0.67	คัดเลือกไว้	19	1.00	คัดเลือกไว้
4	0.33	ตัดออก	20	0.67	คัดเลือกไว้
5	0.67	ตัดออก	21	0.67	คัดเลือกไว้
6	1.00	คัดเลือกไว้	22	0.67	คัดเลือกไว้
7	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.00	คัดเลือกไว้
8	1.00	คัดเลือกไว้	24	0.67	คัดเลือกไว้
9	0.67	คัดเลือกไว้	25	0.00	คัดเลือกไว้
10	0.00	ตัดออก	26	0.67	คัดเลือกไว้
11	1.00	คัดเลือกไว้	27	0.33	ตัดออก
12	1.00	คัดเลือกไว้	28	0.00	ตัดออก
13	0.67	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
14	0.00	ตัดออก	30	1.00	คัดเลือกไว้
15	0.67	คัดเลือกไว้	31	1.00	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	32	0.67	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	17	1.00	คัดเลือกไว้
2	1.00	คัดเลือกไว้	18	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.67	ตัดออก	19	1.00	คัดเลือกไว้
4	0.67	ตัดออก	20	1.00	คัดเลือกไว้
5	1.00	คัดเลือกไว้	21	1.00	คัดเลือกไว้
6	0.67	คัดเลือกไว้	22	0.67	ตัดออก
7	1.00	คัดเลือกไว้	23	0.67	ตัดออก
8	0.67	คัดเลือกไว้	24	1.00	คัดเลือกไว้
9	0.33	ตัดออก	25	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.67	คัดเลือกไว้	26	1.00	คัดเลือกไว้
11	0.67	คัดเลือกไว้	27	0.67	คัดเลือกไว้
12	1.00	คัดเลือกไว้	28	1.00	คัดเลือกไว้
13	1.00	คัดเลือกไว้	29	1.00	คัดเลือกไว้
14	1.00	คัดเลือกไว้	30	1.00	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	31	1.00	คัดเลือกไว้
16	0.67	ตัดออก	32	1.00	คัดเลือกไว้

ตาราง 18 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.00	คัดเลือกไว้	31	0.33	ตัดออก
2	1.00	คัดเลือกไว้	32	1.00	คัดเลือกไว้
3	0.67	คัดเลือกไว้	33	0.67	คัดเลือกไว้
4	0.00	ตัดออก	34	1.00	คัดเลือกไว้
5	0.67	คัดเลือกไว้	35	0.67	คัดเลือกไว้
6	0.00	ตัดออก	36	1.00	คัดเลือกไว้
7	0.67	คัดเลือกไว้	37	0.33	ตัดออก
8	0.33	ตัดออก	38	0.67	คัดเลือกไว้
9	0.67	คัดเลือกไว้	39	1.00	คัดเลือกไว้
10	0.67	คัดเลือกไว้	40	0.33	ตัดออก
11	0.33	ตัดออก	41	0.33	ตัดออก
12	0.67	คัดเลือกไว้	42	0.67	คัดเลือกไว้
13	0.33	ตัดออก	43	0.67	คัดเลือกไว้
14	0.67	คัดเลือกไว้	44	0.67	คัดเลือกไว้
15	1.00	คัดเลือกไว้	45	0.67	คัดเลือกไว้
16	1.00	คัดเลือกไว้	46	1.00	คัดเลือกไว้
17	1.00	คัดเลือกไว้	47	0.67	คัดเลือกไว้
18	0.67	คัดเลือกไว้	48	0.67	คัดเลือกไว้
19	0.67	คัดเลือกไว้	49	0.67	คัดเลือกไว้
20	1.00	คัดเลือกไว้	50	0.67	คัดเลือกไว้
21	0.67	คัดเลือกไว้	51	1.00	คัดเลือกไว้
22	1.00	คัดเลือกไว้	52	0.33	ตัดออก
23	1.00	คัดเลือกไว้	53	1.00	คัดเลือกไว้
24	1.00	คัดเลือกไว้	54	1.00	คัดเลือกไว้
25	1.00	คัดเลือกไว้	55	0.33	ตัดออก
26	1.00	คัดเลือกไว้	56	0.33	ตัดออก
27	1.00	คัดเลือกไว้	57	1.00	คัดเลือกไว้
28	1.00	คัดเลือกไว้	58	1.00	คัดเลือกไว้
29	1.00	คัดเลือกไว้	59	0.67	ตัดออก
30	0.67	ตัดออก	60	0.67	ตัดออก

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	3.672**	ตัดออก	15	13.315**	คัดเลือกไว้
2	4.984**	ตัดออก	16	9.859**	คัดเลือกไว้
3	4.792**	ตัดออก	17	8.702**	คัดเลือกไว้
4	5.488**	ตัดออก	18	15.347**	คัดเลือกไว้
5	20.412**	คัดเลือกไว้	19	7.696**	ตัดออก
6	12.578**	คัดเลือกไว้	20	10.190**	คัดเลือกไว้
7	9.885**	คัดเลือกไว้	21	7.734**	ตัดออก
8	10.693**	คัดเลือกไว้	22	12.860**	คัดเลือกไว้
9	11.140**	คัดเลือกไว้	23	3.805**	ตัดออก
10	9.534**	คัดเลือกไว้	24	3.685**	ตัดออก
11	7.775**	คัดเลือกไว้	25	4.569**	ตัดออก
12	6.053**	ตัดออก	26	5.751**	ตัดออก
13	6.458**	ตัดออก	27	8.500**	ตัดออก
14	9.658**	คัดเลือกไว้	28	11.148**	คัดเลือกไว้

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	9.061**	คัดเลือกไว้	13	2.626**	ตัดออก
2	10.216**	คัดเลือกไว้	14	7.935**	คัดเลือกไว้
3	11.906**	คัดเลือกไว้	15	10.084**	คัดเลือกไว้
4	8.681**	คัดเลือกไว้	16	10.650**	คัดเลือกไว้
5	8.617**	คัดเลือกไว้	17	8.447**	คัดเลือกไว้
6	10.494**	คัดเลือกไว้	18	8.755**	คัดเลือกไว้
7	7.585**	ตัดออก	19	5.743**	ตัดออก
8	6.667**	ตัดออก	20	4.826**	ตัดออก
9	12.333**	คัดเลือกไว้	21	1.327	ตัดออก
10	8.662**	คัดเลือกไว้	22	6.927**	ตัดออก
11	10.444**	คัดเลือกไว้	23	7.678**	คัดเลือกไว้
12	7.658**	ตัดออก			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	8.037**	ตัดออก	13	13.528**	คัดเลือกไว้
2	9.238**	คัดเลือกไว้	14	8.352**	คัดเลือกไว้
3	2.912**	ตัดออก	15	9.551**	คัดเลือกไว้
4	8.447**	คัดเลือกไว้	16	11.448**	คัดเลือกไว้
5	6.699**	ตัดออก	17	6.298**	ตัดออก
6	7.128**	ตัดออก	18	10.935**	คัดเลือกไว้
7	8.297**	คัดเลือกไว้	19	7.413**	ตัดออก
8	9.657**	คัดเลือกไว้	20	8.432**	คัดเลือกไว้
9	10.896**	คัดเลือกไว้	21	12.943**	คัดเลือกไว้
10	7.863**	ตัดออก	22	10.159**	คัดเลือกไว้
11	5.229**	ตัดออก	23	11.822**	คัดเลือกไว้
12	10.008**	คัดเลือกไว้	24	3.682**	ตัดออก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	5.580**	คัดเลือกไว้	13	6.564**	คัดเลือกไว้
2	5.181**	ตัดออก	14	6.242**	คัดเลือกไว้
3	4.228**	ตัดออก	15	4.756**	ตัดออก
4	5.559**	คัดเลือกไว้	16	11.103**	คัดเลือกไว้
5	6.670**	คัดเลือกไว้	17	7.623**	คัดเลือกไว้
6	6.261**	คัดเลือกไว้	18	5.303**	ตัดออก
7	6.329**	คัดเลือกไว้	19	8.623**	คัดเลือกไว้
8	9.635**	คัดเลือกไว้	20	6.074**	คัดเลือกไว้
9	4.948**	ตัดออก	21	4.452**	ตัดออก
10	5.167**	ตัดออก	22	5.418**	คัดเลือกไว้
11	3.495**	ตัดออก	23	11.091**	คัดเลือกไว้
12	3.409**	ตัดออก	24	6.938**	คัดเลือกไว้

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	7.140**	ตัดออก	15	8.946**	คัดเลือกไว้
2	4.950**	ตัดออก	16	7.134**	ตัดออก
3	1.340	ตัดออก	17	5.111**	ตัดออก
4	6.471**	ตัดออก	18	7.366**	ตัดออก
5	6.422**	ตัดออก	19	7.208**	ตัดออก
6	7.548**	คัดเลือกไว้	20	6.932**	ตัดออก
7	10.121**	คัดเลือกไว้	21	9.224**	คัดเลือกไว้
8	9.870**	คัดเลือกไว้	22	3.128**	ตัดออก
9	11.827**	คัดเลือกไว้	23	8.115**	คัดเลือกไว้
10	6.007**	ตัดออก	24	10.568**	คัดเลือกไว้
11	7.936**	คัดเลือกไว้	25	8.253**	คัดเลือกไว้
12	12.424**	คัดเลือกไว้	26	6.918**	ตัดออก
13	7.400**	คัดเลือกไว้	27	11.448**	คัดเลือกไว้
14	7.597**	คัดเลือกไว้	28	9.100**	คัดเลือกไว้

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	8.622**	คัดเลือกไว้	12	8.361**	คัดเลือกไว้
2	10.200**	คัดเลือกไว้	13	8.264**	คัดเลือกไว้
3	6.094**	คัดเลือกไว้	14	0.939	ตัดออก
4	8.401**	คัดเลือกไว้	15	1.043	ตัดออก
5	8.694**	คัดเลือกไว้	16	8.212**	คัดเลือกไว้
6	6.008**	คัดเลือกไว้	17	5.572**	คัดเลือกไว้
7	1.052	ตัดออก	18	9.910**	คัดเลือกไว้
8	5.181**	ตัดออก	19	5.494**	ตัดออก
9	10.372**	คัดเลือกไว้	20	4.425**	ตัดออก
10	7.756**	คัดเลือกไว้	21	4.486**	ตัดออก
11	9.229**	คัดเลือกไว้	22	9.179**	คัดเลือกไว้

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	6.637**	คัดเลือกไว้	14	12.224**	คัดเลือกไว้
2	6.915**	คัดเลือกไว้	15	12.329**	คัดเลือกไว้
3	9.130**	คัดเลือกไว้	16	1.130	ตัดออก
4	3.689**	ตัดออก	17	10.568**	คัดเลือกไว้
5	6.848**	คัดเลือกไว้	18	5.377**	ตัดออก
6	5.098**	ตัดออก	19	2.263*	ตัดออก
7	6.093**	คัดเลือกไว้	20	6.962**	คัดเลือกไว้
8	5.090**	ตัดออก	21	5.547**	คัดเลือกไว้
9	6.896**	คัดเลือกไว้	22	8.602**	คัดเลือกไว้
10	5.131**	ตัดออก	23	0.275	ตัดออก
11	5.272**	ตัดออก	24	6.772**	คัดเลือกไว้
12	9.709**	คัดเลือกไว้	25	1.935	ตัดออก
13	11.479**	คัดเลือกไว้	26	3.012**	ตัดออก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	8.540**	คัดเลือกไว้	13	8.387**	คัดเลือกไว้
2	5.596**	ตัดออก	14	11.937**	คัดเลือกไว้
3	4.333**	ตัดออก	15	9.800**	คัดเลือกไว้
4	8.273**	คัดเลือกไว้	16	8.104**	คัดเลือกไว้
5	7.590**	คัดเลือกไว้	17	0.000	ตัดออก
6	6.423**	ตัดออก	18	8.300**	คัดเลือกไว้
7	5.211**	ตัดออก	19	10.035**	คัดเลือกไว้
8	7.392**	คัดเลือกไว้	20	6.162**	ตัดออก
9	7.468**	คัดเลือกไว้	21	7.548**	คัดเลือกไว้
10	9.778**	คัดเลือกไว้	22	6.104**	ตัดออก
11	9.412**	คัดเลือกไว้	23	6.693**	คัดเลือกไว้
12	5.835**	ตัดออก	24	5.722**	ตัดออก

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 ค่าอำนาจจำแนก(t) ของแบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง

ข้อที่	t	การพิจารณา	ข้อที่	t	การพิจารณา
1	0.835	ตัดออก	23	4.544**	คัดเลือกไว้
2	3.703**	คัดเลือกไว้	24	4.590**	คัดเลือกไว้
3	3.188**	คัดเลือกไว้	25	6.382**	คัดเลือกไว้
4	3.023**	คัดเลือกไว้	26	4.125**	คัดเลือกไว้
5	1.414	ตัดออก	27	2.716**	ตัดออก
6	3.111**	คัดเลือกไว้	28	7.091**	คัดเลือกไว้
7	3.476**	คัดเลือกไว้	29	3.611**	คัดเลือกไว้
8	3.106**	คัดเลือกไว้	30	6.075**	คัดเลือกไว้
9	2.501*	ตัดออก	31	5.101**	คัดเลือกไว้
10	4.975**	คัดเลือกไว้	32	2.350*	ตัดออก
11	6.475**	คัดเลือกไว้	33	5.715**	คัดเลือกไว้
12	4.775**	คัดเลือกไว้	34	6.466**	คัดเลือกไว้
13	0.608	ตัดออก	35	4.663**	คัดเลือกไว้
14	2.677**	ตัดออก	36	3.398**	คัดเลือกไว้
15	3.483**	ตัดออก	37	-0.094	ตัดออก
16	2.156*	ตัดออก	38	4.913**	คัดเลือกไว้
17	5.621**	คัดเลือกไว้	39	3.991**	คัดเลือกไว้
18	6.075**	คัดเลือกไว้	40	2.035*	ตัดออก
19	4.600**	คัดเลือกไว้	41	4.804**	คัดเลือกไว้
20	2.665**	ตัดออก	42	3.762**	คัดเลือกไว้
21	1.600	ตัดออก	43	3.277**	คัดเลือกไว้
22	-0.514	ตัดออก	44	3.555**	คัดเลือกไว้

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียน สาขาช่างอุตสาหกรรม ในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย
   - แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน
   - แบบสอบถามความมีวินัยในตนเอง
   - แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู
   - แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน
   - แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
   - แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต
   - แบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ
2. การตอบแบบสอบถามให้นักเรียนปฏิบัติตามคำชี้แจงของแบบสอบถามแต่ละตอน
3. การตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลใดๆ ต่อการเรียนของนักเรียน ข้อมูลจากการตอบแบบสอบจะถูกเก็บเป็นความลับ และขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามทุกข้อ หากขาดข้อใดข้อหนึ่งจะทำให้แบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถนำผลไปวิเคราะห์ข้อมูลได้

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวสมพิศ แซ่เฮง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

<u>คำชี้แจง</u> **ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือเติมคำลงในช่องว่างให้กับคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง**

1. ขณะนี้นักเรียนศึกษาอยู่ในระดับชั้น
   ( ) ปวช. 1
   ( ) ปวช. 2
   ( ) ปวช. 3
2. คะแนนเฉลี่ยสะสม .....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวินัยในตนเองและปัจจัยบางประการ

แบบสอบถามวินัยในตนเอง

<u>คำชี้แจง</u> ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใดแล้วเครื่องหมาย✓ ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ โดยพิจารณาดังนี้

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมาถึงโรงเรียนทันเวลาเข้าชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....
2	นักเรียนมักเข้าห้องเรียนสาย	.....	.....	.....	.....
3	นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนในขณะที่ครูกำลังสอน	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียนส่งการบ้านตรงตามเวลาที่ครูกำหนด	.....	.....	.....	.....
5	เมื่อนักเรียนทำข้อสอบไม่ได้ นักเรียนแอบดูโน้ตที่นำติดตัวเข้ามาในห้องสอบ	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียนแต่งเครื่องแบบไม่ถูกระเบียบ	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนปฏิบัติตามกฎจราจร	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนเคยยกพรรคพวกไปช่วยแก้แค้นที่เพื่อนถูกทำร้าย	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียนพกอาวุธมาโรงเรียนเพื่อป้องกันตัวเอง	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
10	นักเรียนแอบดื่มสุรา เมื่อครูไม่เห็น	.....	.....	.....	.....
11	นักเรียนชอบเล่นการพนันกับเพื่อน ๆ ในโรงเรียน	.....	.....	.....	.....
12	นักเรียนแอบสูบบุหรี่ เมื่อครูไม่เห็น	.....	.....	.....	.....
13	ก่อนหยิบของผู้อื่นมาใช้ นักเรียนขออนุญาตเจ้าของก่อน	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนมักแอบเปิดอ่านจดหมายที่โรงเรียนฝากไปให้ผู้ปกครอง	.....	.....	.....	.....
15	นักเรียนคืนหนังสือห้องสมุดตามกำหนดเวลา	.....	.....	.....	.....
16	นักเรียนนำขยะที่เพื่อน ๆ ทิ้งไว้ไปใส่ถังขยะ	.....	.....	.....	.....
17	ขณะชมการแสดง นักเรียนจะส่งเสียงดัง	.....	.....	.....	.....
18	เมื่อมีโอกาสนักเรียนจะลัดคิวในการรับบริการ	.....	.....	.....	.....
19	นักเรียนแอบรับประทานขนมในชั่วโมงเรียน	.....	.....	.....	.....
20	นักเรียนทิ้งขยะในถังขยะ แม้ไม่มีคนเห็น	.....	.....	.....	.....
21	นักเรียนมักแอบนอนหลับในชั่วโมงเรียน	.....	.....	.....	.....
22	นักเรียนชอบขีดเขียนอักษรหรือภาพใด ๆตามฝาผนังเพื่อแสดงตนหรือสถาบัน	.....	.....	.....	.....
23	เมื่อนักเรียนเก็บของได้ ถ้าไม่มีคนเห็นนักเรียนจะเก็บไว้เอง	.....	.....	.....	.....
24	นักเรียนเล่นกับเพื่อนขณะที่ครูสอน	.....	.....	.....	.....
25	นักเรียนอ่านหนังสือการ์ตูนในชั่วโมง	.....	.....	.....	.....
26	นักเรียนลอกการบ้านเพื่อน	.....	.....	.....	.....
27	นักเรียนขึ้นลงรถประจำทางตามป้าย	.....	.....	.....	.....
28	เมื่อมีอารมณ์โกรธนักเรียนระบายอารมณ์ใส่ผู้อื่น	.....	.....	.....	.....
29	ในการสอบแม้อาจารย์ไม่อยู่นักเรียนนักเรียนก็ไม่ทุจริตในการสอบ	.....	.....	.....	.....
30	นักเรียนไม่คุยกับเพื่อนเมื่อเพื่อนชวนคุยขณะอยู่ในชั่วโมงเรียน	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใดแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

2. คำว่า " ผู้ปกครอง " หมายถึง พ่อแม่หรือผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	ผู้ปกครองให้นักเรียนทำงานส่วนตัวได้ตามใจชอบในวันหยุด	.....	.....	.....	.....
2	เมื่อนักเรียนมีปัญหาในการเรียนผู้ปกครองจะให้คำปรึกษา	.....	.....	.....	.....
3	ถ้านักเรียนทำผิด ผู้ปกครองจะให้โอกาสนักเรียนชี้แจงเหตุผลก่อน	.....	.....	.....	.....
4	ผู้ปกครองให้โอกาสเลือกซื้อของใช้ของตนเอง	.....	.....	.....	.....
5	เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองจะพูดคุยกับสมาชิกภายในบ้านอย่างสนุกสนาน	.....	.....	.....	.....
6	ผู้ปกครองสนใจไต่ถามเกี่ยวกับชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
7	ผู้ปกครองให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนตามที่นักเรียนสนใจ	.....	.....	.....	.....
8	ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักเรียนเรียนวิชาที่ถนัด	.....	.....	.....	.....
9	ผู้ปกครองยอมรับในความสามารถของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
10	ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนคบเพื่อนต่างเพศได้	.....	.....	.....	.....
11	เมื่อมีเวลาผู้ปกครองจะพานักเรียนไปเที่ยว โดยถามความสมัครใจของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
12	ผู้ปกครองมีคำแนะนำให้นักเรียนพิจารณาในการเลือกคบเพื่อน	.....	.....	.....	.....
13	เมื่อนักเรียนทำผิด ผู้ปกครองให้โอกาสนักเรียนได้ชี้แจงเหตุผลของการกระทำนั้น ๆก่อนให้คำแนะนำ	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
14	ถ้านักเรียนกลับถึงบ้านผิดเวลา ผู้ปกครองถามเหตุผลในการกลับบ้านช้า	.....	.....	.....	.....
15	เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือพยายามชี้แจงหรือยกเหตุผลใดผู้ปกครองรับฟังเสมอ	.....	.....	.....	.....
16	ผู้ปกครองเข้มงวดกวดขันให้นักเรียนทำการบ้าน	.....	.....	.....	.....
17	ถ้าผู้ปกครองไม่ชอบเพื่อนของนักเรียน ท่านจะสั่งให้เลิกคบทันที	.....	.....	.....	.....
18	เมื่อนักเรียนพยายามชี้แจงหรือยกเหตุผลใด ๆ ให้ผู้ปกครองฟังท่านจะหาว่านักเรียนโต้เถียง	.....	.....	.....	.....
19	ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้นักเรียนไปทัศนศึกษาไม่ว่าจะไปกับโรงเรียนหรือไปกับใคร	.....	.....	.....	.....
20	เมื่อนักเรียนทำผิดผู้ปกครองจะดุ หรือลงโทษทันทีไม่ว่าจะอยู่ที่ใด	.....	.....	.....	.....
21	ผู้ปกครองบังคับให้นักเรียนทำในสิ่งที่ท่านต้องการ	.....	.....	.....	.....
22	ผู้ปกครองจะลงโทษอย่างหนักถ้านักเรียนสอบตก	.....	.....	.....	.....
23	เมื่อนักเรียนจะใช้สิ่งของต่าง ๆ ในครอบครัวนักเรียนต้องขออนุญาต ผู้ปกครองก่อน	.....	.....	.....	.....
24	ผู้ปกครองคอยย้ำให้นักเรียนทำตามสิ่งที่ท่านต้องการ	.....	.....	.....	.....
25	ผู้ปกครองไม่ให้โอกาสนักเรียนทำอะไรตามลำพัง	.....	.....	.....	.....
26	นักเรียนเลือกคบเพื่อนตามความเห็นชอบของผู้ปกครอง	.....	.....	.....	.....
27	ผู้ปกครองไม่ให้นักเรียนคบเพื่อนต่างเพศ	.....	.....	.....	.....
28	ผู้ปกครองไม่ให้นักเรียนไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ	.....	.....	.....	.....
29	ผู้ปกครองแนะนำการศึกษาต่อ หรือเลือกอาชีพตามที่ท่านชอบ	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
30	ผู้ปกครองเลือกแบบผม เสื้อผ้าและเครื่องใช้ให้นักเรียน	.....	.....	.....	.....
31	ผู้ปกครองไม่ไปประชุมผู้ปกครองหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนเชิญมา	.....	.....	.....	.....
32	ผู้ปกครองไม่ถามถึงชีวิตในโรงเรียนของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
33	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักเรียนอยากเรียนอะไร	.....	.....	.....	.....
34	ผู้ปกครองไม่เตือนให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน	.....	.....	.....	.....
35	ผู้ปกครองไม่สนใจดูแลสุขภาพของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
36	เมื่อนักเรียนแจ้งผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ท่านจะแสดงอาการเฉยๆ	.....	.....	.....	.....
37	ผู้ปกครองไม่ขอดูสมุดจดงาน หรือการบ้านของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
38	เมื่อนักเรียนเสนอความคิดเห็นใด ๆ ผู้ปกครองไม่สนใจที่จะรับฟัง	.....	.....	.....	.....
39	ผู้ปกครองไม่สนใจในการคบเพื่อนของนักเรียน	.....	.....	.....	.....
40	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักเรียนจะทำอะไร	.....	.....	.....	.....
41	ผู้ปกครองไม่สนใจว่านักเรียนจะแต่งกายอย่างไร	.....	.....	.....	.....
42	เมื่อนักเรียนทำผิด ผู้ปกครองไม่เคยตักเตือน	.....	.....	.....	.....
43	ผู้ปกครองไม่สนใจให้คำปรึกษาเมื่อนักเรียนต้องการคำปรึกษา	.....	.....	.....	.....
44	ถ้านักเรียนประพฤติตนไม่ถูกต้อง ผู้ปกครองก็ไม่ว่ากล่าวตักเตือน	.....	.....	.....	.....
45	เมื่อนักเรียนขัดแย้งกับผู้ปกครองและพยายามอธิบายเหตุผลให้ทราบ ท่านก็ไม่สนใจรับฟัง	.....	.....	.....	.....

$t = 5.580 - 11.103$

$\alpha = 0.8956$

แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใดแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนยอมรับฟังคำวิพากษ์ วิจารณ์ของเพื่อนและนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข	.....	.....	.....	.....
2	เมื่อเพื่อนไม่สบายนักเรียนจะห่วงใยดูแล	.....	.....	.....	.....
3	นักเรียนกับเพื่อนในกลุ่มมักจะทำกิจกรรมที่ร่วมกัน	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียนให้ความช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหา	.....	.....	.....	.....
5	นักเรียนห้ามปรามเพื่อนเมื่อมองเห็นเพื่อนทำในสิ่งที่ผิด	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียนกับเพื่อน ๆ ทำกิจกรรมในชั้นเรียนด้วยความสามัคคี	.....	.....	.....	.....
7	เมื่อเพื่อนเรียนไม่เข้าใจ นักเรียนจะอธิบายให้เพื่อน	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนรักษาคำพูดกับเพื่อนเสมอ	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียนรับฟังและเป็นที่ปรึกษาให้เพื่อนเมื่อมีปัญหา	.....	.....	.....	.....
10	เมื่อใกล้เวลาสอบนักเรียนกับเพื่อนจะอ่านหนังสือด้วยกัน	.....	.....	.....	.....
11	นักเรียนมีของที่ระลึกมาให้เพื่อนเมื่อนักเรียนไปเที่ยว	.....	.....	.....	.....
12	เมื่อนักเรียนทำความผิดเพื่อนๆจะตักเตือนนักเรียน	.....	.....	.....	.....
13	นักเรียนยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลต่างๆ	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนจะมอบของขวัญและอวยพรเมื่อถึงวันเกิดเพื่อน	.....	.....	.....	.....
15	ในเวลาว่างนักเรียนกับเพื่อนไปออกกำลังกายร่วมกัน	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามอิทธิพลของตัวแบบสัญลักษณ์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใดแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนเคยเอาอย่างการแต่งกายของดาราที่ได้เห็นในรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์	.....	.....	.....	.....
2.	นักเรียนใช้ยาเสพย์ติดตามอย่างดาราบางคนที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์	.....	.....	.....	.....
3	เมื่อนักเรียนได้รับรู้จากสื่อต่างๆเช่น โทรทัศน์ , วีดิทัศน์, หนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับเทคนิคการเรียนให้ได้คะแนนดี นักเรียนจึงนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงตนเองเพื่อให้คะแนนดีๆ	.....	.....	.....	.....
4	เมื่ออ่านข่าวเกี่ยวกับดาราบางคนที่ประพฤติตัวดีหรือเรียนดีทำให้นักเรียนอยากประพฤติตัวดีตามอย่างดาราเหล่านั้น	.....	.....	.....	.....
5	มีข้อความเกี่ยวกับการรณรงค์ในโครงการ “แยกขวดแก้วทุกใบ ประหยัดพลังงานไทย”ตามนิตยสารต่างๆนักเรียนอ่านแล้วจะปฏิบัติตาม	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียนเปลี่ยนแปลงทรงผมตามแบบดาราที่ชื่นชอบ	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนเลียนแบบกิริยาท่าทางของนักการเมืองบางคนจากโทรทัศน์	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนพูดจาและแสดงท่าทางก้าวร้าวเลียนแบบการแสดงของดาราในบทละคร	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพศตรงข้ามตามแบบในภาพยนตร์	.....	.....	.....	.....
10	นักเรียนแต่งกายตามนายแบบจากนิตยสาร	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
11	เมื่อได้ดูเกมตอบปัญหาทางโทรทัศน์ทำให้นักเรียนสนใจที่จะเข้าร่วมเล่นเกมนั้นบ้าง	.....	.....	.....	.....
12	นักเรียนแสดงท่าเต้นเหมือนนักร้องที่แสดงบนเวทีคอนเสิร์ต	.....	.....	.....	.....
13	นักเรียนลองดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เลียนแบบดาราที่โฆษณาทางโทรทัศน์	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนแสดงท่าทางเลียนแบบดาราเพื่อให้เป็นที่สนใจของคนรอบข้าง	.....	.....	.....	.....
15	การแสดงของนักแสดงเด็กบางคนทำให้นักเรียนเกิดความกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก ความคิด และการกระทำของนักเรียนมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะทำอะไรให้ดีอย่างที่ตั้งใจไว้	.....	.....	.....	.....
2.	ถ้าผลการเรียนของนักเรียนยังไม่ดี นักเรียนใช้ความพยายามมากยิ่งขึ้น	.....	.....	.....	.....
3	เมื่อนักเรียนสนใจงานที่เป็นประโยชน์ นักเรียนก็จะมุ่งมั่นที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จ	.....	.....	.....	.....
4	เมื่อนักเรียนเรียนทำงานที่ครูมอบหมายให้ไม่ถูกต้องนักเรียนจะค้นหาวิธีการใหม่ๆที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้	.....	.....	.....	.....
5	ในบทเรียนที่ยาก ๆ นั้น นักเรียนจะอ่านซ้ำหลายๆครั้งจนเข้าใจแล้วจึงผ่านไป	.....	.....	.....	.....
6	เมื่อใดที่รู้สึกว่ายังไม่เข้าใจบทเรียนนักเรียนจะสอบถามอาจารย์	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่เพื่อให้งานออกมาดี	.....	.....	.....	.....
8	เมื่อทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ เสร็จแล้วนักเรียนอยากทำงานชิ้นใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม	.....	.....	.....	.....
9	ในวิชาใดก็ตาม เวลาสอบนักเรียนจะพยายามอย่างเต็มที่ในการสอบ	.....	.....	.....	.....
10	ในการเรียนนักเรียนทุ่มเทอย่างหนักเพื่อให้คะแนนดี	.....	.....	.....	.....
11	นักเรียนปฏิบัติตามคติประจำใจว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น”	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
12	นักเรียนพยายามหาความรู้เพิ่มเติมจากเอกสารหรือตำราในห้องสมุด เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	.....	.....	.....	.....
13	เมื่อมีการแข่งขันนักเรียนจะพยายามอย่างเต็มความสามารถเพราะต้องการเป็นผู้ชนะ	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนอยากประสบความสำเร็จในการเรียน	.....	.....	.....	.....
15	นักเรียนเตรียมวางแผนการเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนในวันแรกเพื่อจะได้เรียนให้ดีที่สุด	.....	.....	.....	.....

t = 6.092 - 12.329

d = 0.9586

แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับความรู้สึก ความคิด และการกระทำของนักเรียนมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	ความตั้งใจทำงานจะช่วยให้นักเรียนได้ในสิ่งที่นักเรียนต้องการ	.....	.....	.....	.....
2	นักเรียนตั้งใจเรียนเพื่อประสบความสำเร็จในการเรียน	.....	.....	.....	.....
3	นักเรียนไม่เสพยาเสพติด เพราะจะทำให้พ่อแม่และครอบครัวเสียใจ	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียนไม่อยากเรียนหนังสือให้สูง ๆ เพราะไม่คุ้มค่าเสียเวลาเสียเงิน	.....	.....	.....	.....
5	ก่อนสอบนักเรียนจะดูหนังสืออย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำข้อสอบให้ได้คะแนนดี ๆ	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียนคิดไว้ว่าควรจะเรียนต่ออะไรหลังจากเรียนจบ	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนจะอดทนต่อการเรียน ไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใดเพื่อความสำเร็จในการศึกษาต่อ	.....	.....	.....	.....
9	ในอนาคตคนไม่มีการศึกษามีโอกาสในการทำงานสู้คนมีการศึกษาไม่ได้	.....	.....	.....	.....
10	นักเรียนจะวางแผนในการทำงานก่อน เพื่อให้งานนั้นประสบความสำเร็จ	.....	.....	.....	.....
11	ไม่ว่าพบเหตุการณ์แบบใด นักเรียนพิจารณาเหตุการณ์นั้นอย่างรอบคอบเพื่อที่จะได้แก้ไขอย่างถูกต้อง	.....	.....	.....	.....

ตาราง (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
12	นักเรียนยอมลำบากในวันนี้ เพื่อความสบายในวันหน้า	.....	.....	.....	.....
13	นักเรียนเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพที่ดี และสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราควรจะมีการรณรงค์กันในเรื่องการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้มีเหลือถึงเยาวชนรุ่นต่อไป	.....	.....	.....	.....
15	นักเรียนจะใช้เงินอย่างประหยัด เพื่อให้มีเงินใช้ในวันข้างหน้า	.....	.....	.....	.....

แบบสอบถามบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียนบ่อยครั้งเพียงใดแล้วให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ลงในช่องว่างเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ

ข้อที่	ข้อความ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นส่วนใหญ่	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนสามารถพูดโน้มน้าวให้เพื่อนปฏิบัติตามได้	.....	.....	.....	.....
2.	นักเรียนชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง	.....	.....	.....	.....
3	นักเรียนกล้าทำในสิ่งถูกต้องที่คนอื่นไม่ทำ	.....	.....	.....	.....
4	นักเรียนแสดงความสามารถที่โดดเด่นเฉพาะตัวต่อหน้าผู้คนได้อย่างมั่นใจ	.....	.....	.....	.....
5	นักเรียนชักชวนให้เพื่อนๆเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆได้อย่างพร้อมเพรียง	.....	.....	.....	.....
6	นักเรียนมีวิธีการจูงใจเพื่อนให้ทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย	.....	.....	.....	.....
7	นักเรียนสามารถไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหมู่คณะได้	.....	.....	.....	.....
8	นักเรียนมักจะได้รับเลือก เป็นตัวแทนกลุ่มพูดหน้าชั้น	.....	.....	.....	.....
9	นักเรียนเต็มใจที่จะอธิบายถึงการทำงานของนักเรียนให้คนอื่นทราบ	.....	.....	.....	.....
10	นักเรียนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นต่อหน้าผู้คนในที่ประชุม	.....	.....	.....	.....
11	นักเรียนเป็นผู้แนะนำเพื่อนทำงานร่วมกันจนสำเร็จ	.....	.....	.....	.....
12	นักเรียนอาสาเป็นหัวหน้ากลุ่มเมื่อทำกิจกรรมกลุ่ม	.....	.....	.....	.....
13	นักเรียนชอบเป็นผู้นำมากกว่าผู้ตาม	.....	.....	.....	.....
14	นักเรียนเสนอความคิดใดๆ เพื่อนๆมักจะเห็นด้วย.	.....	.....	.....	.....
15	เพื่อนๆในกลุ่มที่ทำงานร่วมกันเต็มใจทำตามคำแนะนำของนักเรียน	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.ละเอียด รักษ์เผ่า	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์เวธนี กรีทอง	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสมพิศ แซ่เฮง
วัน เดือน ปี เกิด	5 มกราคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	121/58 หมู่ 5 ตำบลโสนลอย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี 11110
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนบางบัวทอง อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2536	การศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกคณิศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ